

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenovca ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izdaje
vsak ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4., po raznašal-
cih dostavljena Din 5. mesečno
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

PRED ODLOČITVIJO O RAZOROŽITVI

Prizadevanja za kompromis med Francijo in Nemčijo — Anglija pristaja samo na omejena jamstva za varnost

Pariz, 2. aprila. d. Pariški listi poročajo, da se bo predsednik razorožitvene konference Henderson, ki se bo prihodnji teden udeležil seje predsedništva razorožitvene konference, na vzhodni v Zenevo ustavil za dva dni v Parizu ter da se bo pri tej priliki sestel s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem, s katerim bo konferiral o nedavnih anglo-francoskih in belgijsko-francoskih razgovorih o razorožitvi.

Londonški dopisnik „Echa de Paris“ poroča, da je angleška vlada, ki nadaljuje svoje razgovore o razorožitvi z Nemčijo in Italijo, po diplomatskem potu ponovno obvestila francosko vlado, da ne more prevesti nobenih jamstev, ki bi presegale obveznosti locarnskega pakta. Razen tega je angleška vlada jasno izjavila, da ne more pristati na kak dogovor angleškega in francoskega generalnega štaba, po katerem bi avtomatično došlo do angleške podpore v primeru nemškega napada. Končno je angleška vlada sporočila francoski, da ne bo v nobenem primeru prevzela jamstva za izvrševanje razorožitvene konvencije, ki bi se raztezala na ves svet ali pa samo na vso Evropo.

Pred sporazumom

Berlin, 2. aprila. d. V diplomatskih krogih izjavljajo, da se bodo razorožitvena pogajanja končala ugodno. Čeprav ne bo došlo do razorožitve, bo vendar sklenjena konvencija, na katero bodo mogle pristati vse države. O zaključitvi te konvencije so se Anglija, Francija in Italija skoro že sporazumele in tudi Nemčija se bo mogla pridružiti tem trem velesilam. Anglija bo Franciji bržkone ugodila v vprašanju jamstev za varnost in tako An-

glija kakor Nemčija se bosta izjavili pripravljeni za sankcije gospodarskega značaja v primeru kršitve pogodbe. Ni izključeno, da bodo dogovorjeni tudi ukrepi za kontrolo. Francija se bo zadovoljila, da ne bo več zahtevala od Nemčije nadaljnje izpolnjevanja versailleske mirovne pogodbe, v kolikor se tiče oboroževanja, ter bo pristala na zvišanje nemške vojske na 300.000 mož in na njeno oborožitev z defenzivnim orožjem. Sicer ta pristavek Francije še ni popolnoma gotov, toda potek pogajanj v zadnjih tednih omogoča tako sklepanje. Seveda bo bržkone tudi Nemčija pristala na gotove koncesije. V vodilnih francoskih krogih je pričelo prevladovati mnenje, da je treba ugoditi nemški zahtevi po enakopravnosti, ki jo podpira Anglija in Italija. Zato sta Anglija in Italija pripravljene iti skupno s Francijo, kakor že rečeno, da bi se dosegla čim večja zagotovila za ohranitev miru in za izpolnjevanje obveznosti nameravane razorožitvene konvencije.

Suvicheva misija

Rim, 2. aprila. d. Razgovori o razorožitvi in varnosti med Londonom in Parizom so zbudili mnogo pozornosti tudi v italijanski javnosti. Po mnenju tukajšnjih krogov naj bi se srednje-evropsko vprašanje rešilo spredno z zaključitvijo splošne konvencije o razorožitvi v soglasju z akcijo, ki jo je podvel Mussolini za gospodarsko reorganizacijo Podunavja. V zvezi s tem bo italijanski državni podtajnik Suvich odpotoval kot Mussolinijev poslanec 23. aprila v London. Se pred tem se bo sestel s Barthoujem in Simonom v Zenevi, kamor bosta došla, da se udeležita 10. aprila seje

predsedništva razorožitvene konference. „Giornale d'Italia“ poudarja važnost Suvicheve misije, zlasti pa pomen njegovega obiska pri Macdonaldu in Simonu v Londonu. Pri tem izraža upanje, da skupna izjava velesil o spoštovanju neodvisnosti Avstrije ne bo ostala mrtva črka na papirju. Rešitev avstrijskega in obnem podunavskega vprašanja se more doseči brez težkoč na podlagi te izjave ter ženevskega protokola o zagotovitvi neodvisnosti Avstrije in kakor trdi „Giornale d'Italia“, je načrt o gospodarski organizaciji Podunavja upošteval vsa ta načela. List trdi nadalje, da se mora rimski sporazum, ki ga je sklenila Italija z Madžarsko in Avstrijo, smatrati kot začetek širšega sodelovanja za gospodarsko organizacijo Podunavja.

Potovanje Barthouja

Pariz, 2. aprila. d. „Petit Parisien“ poroča, da je program za obisk zunanjega ministra Barthouja v Varšavi in Pragi končno določen v sporazumu s poljsko in češkoslovaško vlado in da bo Barthou odpotoval v Varšavo 21. t. m. Francoski zunanji minister se bo mudil v Varšavi 22., 23. in 24. aprila ter bo s poljskimi državni konferiral o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Iz Varšave bo odpotoval 24. aprila zvečer v Krakov, ki si ga bo naslednjega dne ogledal, istega dne zvečer pa bo odpotoval v Prago, kamor bi prispel 26. aprila in kjer bo ostal do 28. aprila, ko bo odpotoval v Pariz. Navajajoč podrobnosti o tem potovanju Barthouja v vzhodno Evropo pravi „Petit Parisien“, da bi bilo odveč poudarjati pomen razgovorov, ki jih bo imel v Varšavi in Pragi z zastopniki poljske in češkoslovaške vlade.

čes da se Japonska ne more vrniti v Društvo narodov, dokler bo instrument gotovih velesil, ki nimajo nobenega razumevanja za japonske interese in cilje. Zato je najbolj uместno, da Japonska počaka na napovedano prenosno Društva narodov. Samo po sebi uместno zahteva Japonska obnem, da se mora tudi mandžursko vprašanje rešiti v njenem smislu. Priznanje Mandžurije po Društvu narodov je glavni pogoj za povratek Japonske v ženevsko ustanovo.

Novi statut mesta Dunaja

Dunaj, 2. aprila. d. Velikonočni uradni list je objavil zasilno uredb, s katero se spreminja dosednji statut za dunajsko občino, ki ima, kakor znano, obnem položaj avstrijske zvezne dežele. Statut je provizoričen, dokler ne bo položaj Dunaja urejen v skladu z nameravano novo ureditvijo vsega avstrijskega državnega življenja. Na mesto dosednjega občinskega zastopa, odnosno deželnega zbora stopa nova korporacija, ki se bo imenovala „Dunajsko meščanstvo“ (Wiener Bürgerschaft). Tvorilo jo bo 64 članov, ki bodo imenovani iz zastopstev vrhovnih kulturnih in stanovskih organizacij. Župana imenuje zvezni kancelar, župan pa si nato imenuje še tri podžupane. Županova oblast je zelo velika in obsega med drugim pravico, da sme sstirati vsak sklep občinskega sveta.

Na osnovi novega statuta je zvezni kancelar dosednjega komisarja za mesto Dunaja ministra Schmitza imenoval za dunajskega župana.

Napad na bivšega francoskega ministra

Pariz, 2. aprila. AA. Iz Carcassona poročajo, da je v neki tamkajšnji kavarni član organizacije „Action Française“ de Tours fizično napadel bivšega ministra Daladierjeve vlade Mistlerja. Bivši minister je poslal de Toursu dve priči, ki sta se sporazumeli s pričami napadalca, da se bosta dvobojevala na revolverje. Incident v Carcassonu je zbudil v pariških političnih krogih precejšnjo senzacijo.

Redukcija plač v Franciji

Pariz, 2. aprila. d. V okviru ukrepov za štedenje je vlada sklenila, da se zmanjšajo prejemki ministrov za 15 odstotkov, predsednika republike pa za 20 odstotkov. Vodstvo uradnih organizacij bo imelo v sred v Parizu sejo, na katerih bo sklepalo o ukrepih proti zmanjšanju uradnih plač.

Huda griza v taborišču za internirance

V Wöllersdorfu je začela med interniranci razsajati griza — Zanimanje mednarodnega Rdečega križa

Dunaj, 2. aprila. d. V znanem koncentracijskem taborišču Wöllersdorfu, kjer je interniranih več tisoč socialnih demokratov in hitlerjevcev, je že pred kakimi desetimi dnevi izbruhnila huda epidemija grize. Vlada je skušala epidemijo prikriti, vendar pa se je za njo izvedelo ne le po Avstriji, marveč tudi v inozemstvu. Rodbine internirancev so bile v velikem strahu, ker se je govorilo, da je za zdravljenje v taborišču zelo slabo preskrbljeno. Te vesti so prišle tudi v inozemstvo in so med drugim povzročile, da se je centrala mednarodnega Rdečega križa odločila poslati na Dunaj svojega posebnega zastopnika. Določila je v ta namen nekega uglednega ameriškega zdravnika, ki je res pripotoval v Avstrijo. Ko so avstrijske oblasti o tem izvedele, so del na grizi obolelih inter-

ničancev na hitro prepeljali v dunajske izolirne bolnice, kjer so jih potem tudi pokazali odposlancu Rdečega križa. Ker pa se je epidemija le še širila in v bolnicah ali bilo več dovolj prostora, so bolnike namestili v zasilnih barakah v oddaljenejši dunajski okolici. Odposlanec Rdečega križa o tem ni bil službeno obveščen, je pa kljub temu izvedel za stvar in si kot nedobrodoželni gost ogledal tudi te barake. Zaradi vseh teh dogodkov se je čutila vlada končno prisiljena, da je na veliko soboto izdala o epidemiji uradni komunik, ki pa zatrjuje da je zbolelo za grizo samo 45 internirancev in še to v eni sami baraki izven pravega taborišča. Po zatrevanju uradnega komunik je griza le lažjega značaja in je večina obolelih že izven nevarnosti.

Ekspoze Mušanova

Predsednik bolgarske vlade in zunanji minister o odnošajih Bolgarije z Jugoslavijo

Sofija, 2. aprila. d. Ob zaključku razprave o proračunu ministrstva za zunanje zadeve je v Sobranju predsednik vlade Nikola Mušanov podal obširen ekspoze o zunanji politiki Bolgarije.

Ob tej priliki ju Mušanov ponovno poudarja, da je edini cilj zunanje politike Bolgarije sporazum in prijateljstvo z vsemi narodi, predvsem pa s sosedi. V spoznanju grozot vojne, ki je zahtevala toliko žrtve, Bolgarija ne vidi več v njej primernega orožja za mednarodno politiko. Bolgarski narod je iskreno vdan miru, je poudarjal Mušanov, ter nima sovražnih nimenov proti nobenemu. Vsaka nasprotna trditve je pogrešna, ker so vse pobude v mednarodni politiki za zagotovitev miru na čim širši podlagi in miren razvoj evropskih narodov, našle brezpogojno odobravanje Bolgarije.

Mušanov je tudi poudarjal vdanost Bolgarije napram Društvu narodov, o katerem pravi, da more edino vzpostaviti mednarodno ravnotežje. Bolgarija je brez obotavljanja podpisala Briandov-Kelloggov pakt, ki izključuje vojno kot sredstvo reševanja mednarodnih sporov, ter je z vsemi svojimi sredstvi podpirala stremiljenje za uspeh razorož. konference v pričakovanju, da bo konsolidirala mir in izključila možnost nove vojne.

Kar se tiče bolgarske politike proti sosedom, je Bolgarija podala dovolj dokazov o svoji miroljubnosti in volji, da hoče živeti z njimi v miru in prijateljstvu. Vladarske sestanke in posete turških, madžarskih in rumunskih državnikov je ves bolgarski narod iskreno pozdravil.

Mušanov je nadalje obširno govoril o balkanskem paktu ter je ponovno rekapituliral razloge, zaradi katerih ga Bolgarija ni podpisala. Poudarjal je, da je ves bolgarski narod popolnoma razumen in odobrli stališče, ki so ga zavzeli v tem pogledu bolgarski državniki. Tudi inozemstvo je pokazalo razumevanje za to stališče Bolgarije in ga tudi sosede niso kritikovali, temveč so samo izrazili željo, naj bi Bolgarija kasneje pristopila k paktu. V bolgarski politiki ni naprav državam, ki so podpisale balkanski pakt, nastopila nobena sprememba. Ta politika bo tudi v bodoče stremela po dobrih sosednjih odnošajih, po sporazumu in prijateljstvu.

Govoreč o odnošajih z Jugoslavijo je Mušanov poudarjal, da se po dolgi letih napetosti in nezaupanja razvijajo v novi smeri in da je srečen, ker more ugotoviti, da je največja želja obeh bratskih narodov nadaljevanje dela za zblizanje in sporazum.

Obisk bolgarskega vladarskega para lani meseca decembra v Beogradu, je dejal

Mušanov, ter čuvstva, ki so se ob tej priliki spontano manifestirala v obeh državah, kažejo, da je prijateljstvo mogoče in ustvarljivo. Kar nas zblizuje, je očitno za vsakega in od vsakogar priznано. Kar nas deli, se more odstraniti v duhu vzajemnega zaupanja, da bi se omogočilo sodelovanje obeh narodov in držav za splošno dobro. Upam, je dejal predsednik bolgarske vlade nadalje, da se bodo pogajanja za rešitev vseh vprašanj, glede katerih je bil v Beogradu dosežen srecen sporazum in ki so bila našeta v uradnem komunikatu, objavljenem ob koncu mojih razgovorov z g. Jevtićem, mogla prikriti v kratkem in da bodo uresničila upanja ter pričakovanja tako obeh narodov, kakor tudi vseh prijateljev miru in sporazuma.

Ob koncu svojega ekspozija je Mušanov dejal, da služi Bolgarija s takim razumevanjem položaja najbolje stvari splošnega mira, zlasti pa na Balkanu. Bolgarija želi ustvariti stalne pogoje za mirno življenje balkanskih narodov ter pričakuje, da jo bodočnost ne bo demantirala. Bolgarija hoče spoštovati pogodbe ter izvrševati mednarodne obveznosti in zahteva le, naj se spoštujejo tudi njene pravice.

Pariz, 2. aprila. d. „Temps“ je objavil daljše poročilo o ekspoziju Mušanova v Sobranju. Posebno se bavi s trditvijo Mušanova, da balkanski pakt ni v skladu s uhom in načeli Društva narodov. List pravi, da je Mušanov v zmoti; če je bil kak sporazum regionalnega značaja izdelan v duhu pakta in splošnih priporočil Društva nar., je bil to gotovo pakt, ki so ga v Atenah podpisale Jugoslavija, Rumunija, Turčija in Grčija. V zvezi s tem tolmači „Temps“ čl. 19. pakta Društva narodov, ki določa, da more Društvo narodov v primeru težkoč pri izvrševanju kakih pogodb pozvati prizadete države, naj pogode vprašanje mirne revizije te pogodbe. List pravi, da dokazuje že dejstvo samo, ker so balkanski pakt podpisale štiri balkanske države, da se mirovne pogodbe, ki se tičejo teritorialnega stanja na Balkanu, uporabljajo v celoti, kar pomeni, da balkanski pakt nikakor ni v nasprotju s čl. 19. pakta Društva narodov. Nadalje pravi list, da načelno nič ne ovira Bolgarije, da se ne bi mogla odkrito pridružiti beograjski, bukareški, atenski in ankarški vladi v skupnem delu za zagotovitev miru. Končno hvali izjavo Mušanova, da bo Bolgarijo vodila politika dobrega sosedstva, sporazuma in prijateljstva s sosednimi državami, takoj pa pristavlja: Treba je samo vprašati, ali bi ta lojalna politika ne bila morda lažja in koristnejša v okviru balkanskega pakta kakor pa izven njega?

Balkanska konferenca

Sestanek sveta balkanske konference v Atenah — Plenarno zasedanje konference bo v Carigradu

Atene, 2. april. d. Na sobotnji seji sveta balkanske konference se je Papanastasiu delo pohvalno izrazil o stališču bolgarske delegacije, ki ga je zavzela na tem sestanku. V odgovor na neko brzojavko albanske delegacije je Papanastasiu poudaril, da balkanska konferenca ni službena ustanova, temveč izraz privatne iniciativnosti za ohranitev miru na Balkanu in zblizanje balkanskih narodov. Kljub vsemu temu, je dejal Papanastasiu, je delokrog balkanske konference na tem področju zelo širok in značilen.

Na včerajšnji seji je padel predlog, naj bi se sestanek balkanske konference odgodil za leto dni. Predsednik sveta Papanastasiu je izjavil, da bi bila takšna odgoditev v nasprotju z izrecnimi predpisi statuta balkanske konference, ki odreja redno sestajanje konference vsako leto. Po sodbi Papanastasia govori vse, kar se navaaja v prilogi odgoditve, ravno narobe za redno delo konference, ker je dolžnost konference, da s svojimi sklepi odstrani vse morebitne težkoče. Balkanska konferenca, je rekel Papanastasiu, mora ravno v sedanjih dobi delati s podvojeno močjo.

Po govoru Papanastasia je svet balkanske konference sklenil, da se bo plenarno zasedanje balkanske konference vršil v Carigradu.

Začasna uprava razlaščenih gozdov

Pravilnik ministrstev za kmetijstvo ter za šume in rudnike — Izkoriščanje gozdov

Beograd, 2. aprila. AA. Z zakonom o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih je določena tudi razlastitev na tistih veleposestvih, katerih gozdna površina je večja od 1000 katastrálnih orolov, za potrebe agrarnih subjektov. V zvezi s tem zakonom je minister za kmetijstvo v sporazumu s ministrom za šume in rudnike predpisal pravilnik o upravljanju razlaščenih gozdov. Po tem pravilniku se imajo smatrati gozdovi, ki se razlazuje na podlagi tega zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih, za gozdove, ki stojijo pod posebnim javnim nadzorom. Svrha gospodarjenja nad temi razlaščenimi gozdovi je oskrbovanje agrarnih interesov in poljedelskih gospodarstev ter pospeševanje njihovih gospodarskih in kulturnih ciljev. Ti gozdovi se ne morejo izkoriščati v druge svrhe.

Dokler se ne uredi odnošaji teh gozdnih nepremičnin in s pravilnikom ne razdelje med interese, se bo dala tem gozdovom v srezih sušaskem, delniškem, čabarskem in vrbskem začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Delnicah, v dravski banovini začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, dočim bodo v ostalih srezih razlaščeni gozdovi pod upravo banknih uprav.

Predsednike in člane začasnih državnih uprav razlaščenih gozdov imenuje minister za kmetijstvo v sporazumu z ministrom za šume in rudnike.

Pravilnik obširno govori o delu in nalogah teh začasnih uprav ter o njihovih funkcijah, o prodaji lesa, ki se sme vršiti samo z licitacijo, dočim se sme iz svo-

bodne roke prodajati samo državi, državnim oblastem in javnim občinskim korporacijam, cerkvenim ustanovam itd. Lov in ribolov se oddaja po licitaciji, prav tako tudi zbiranje plodov in zdravilnih zelišč.

Iz razlaščenih gozdov se bodo krile brezplačne potrebe izkoriščevalcev razlastitve v okviru odobrenih predlogov za sekanje lesa, in sicer v takšni količini, ki ostane po poravnem letnem odplačilu dolga in ostalih upravnih stroškov. Pravilnik odreja, koliko se sme največ deli posameznim pooblaščenim gospodarstvom gradbenega lesa, oziroma lesa za kurjavo (drv). Nadalje govori o pašnikih za pooblaščenice in naposled o osebju, ki je uslužbeno na gozdnih zemljiščih, o plačah in pokojninah osebju, odnosno vdovam in sirotam. Pokojnina in miloščina se more priznati samo državljanom kraljevine Jugoslavije, ki žive na našem teritoriju. Namestu pokojnine se more dati tudi odpravnina v denarju ali nepremičninah ali pa oboje.

Huda avtomobilska nesreča

Beograd, 2. aprila. p. Iz Kragujevca poročajo, da se je na poti med Kragujevcem in Beogradom pri 11 km dogodila huda avtomobilska nesreča. Člani sportnega kluba „Borac“ iz Kragujevca so se udeležili v Topoli tekme s tamošnjim klubom „Oplenac“, po kateri so se vračali s svojim vodstvom v avtobusu domov. Po ne previdnosti soferja se je avtobus prevrnil ter je pri tej priliki izgubil življenje predsednik kluba, dočim so bili štirje drugi potniki hudo ranjeni, pet pa laže.

Japonska proti posojilu Kitajski

Japonska vlada si lasti pravico protektorata nad Kitajsko — Japonski pogoji za povratek v DN

Moskva, 2. aprila. d. Listi so objavili vest iz Sanghaja, da so vzbudila veliko pozornost pogajanja, ki se vrše med večjo skupino tjakaj došlih mednarodnih bančnikov. Gre za večje posojilo, ki naj bi ga dovolil poseben mednarodni konzorcij Kitajski. Načrt za organizacijo tega posojila, ki je našel v Zedinjenih državah odobravitelj, pa je naletel na odločen odpor japonskih diplomatskih zastopnikov na Kitajskem. Japonska je kategorično protestirala, ker se k organizaciji konzorcija noče pritegniti japonski kapital. Ko so nato vprašali japonske zastopnike, ali hoče Japonska sodelovati pri posojilu, so odgovorili negativno. Pri pogajanjih z bančniki v Sanghaju so japonski zastopniki zahtevali, naj se opusti omenjeni načrt, ter so dokazovali, da položaj na Kitajskem ne dopušta pričetka investicijskih del z inozemskim denarjem. Istodavno je Japonska ponudila nankinski vladi posojilo, ako sklene trajen japonsko-kitajski dogovor. Japonski diplomati so zastopnikom nameralnega bančnega konzorcija povsem jasno namignili, da hoče Japonska govoriti v vseh vprašanjih, ki se tičejo odnošajev Kitajske z drugimi državami, odločno besedo, ker ima v svojih rokah moč za zaščito reda na Daljnem vzhodu. To zadržanje Japonske je izzvalo v mednarodnih finančnih krogih veliko nezadovoljstvo, ker vidijo v njem pozivku za vzpostavitev neprikritega japonskega protektorata nad Kitajsko. Pri tem poudarjajo, da so se zahteve Japonske pokazale prvič v tako odločni obliki, ker predstavljajo že nekaj veto proti ukrepom, ki jih odobrava večje število drugih vlad in ki jih podpira tudi Društvo narodov. Strokovnjaki, ki jih je poslalo tajništvo Društva

narodov na zahtevo nankijske vlade na Kitajsko, da so vzbudila veliko pozornost pogajanja, ki se vrše med večjo skupino tjakaj došlih mednarodnih bančnikov. Gre za večje posojilo, ki naj bi ga dovolil poseben mednarodni konzorcij Kitajski. Načrt za organizacijo tega posojila, ki je našel v Zedinjenih državah odobravitelj, pa je naletel na odločen odpor japonskih diplomatskih zastopnikov na Kitajskem. Japonska je kategorično protestirala, ker se k organizaciji konzorcija noče pritegniti japonski kapital. Ko so nato vprašali japonske zastopnike, ali hoče Japonska sodelovati pri posojilu, so odgovorili negativno. Pri pogajanjih z bančniki v Sanghaju so japonski zastopniki zahtevali, naj se opusti omenjeni načrt, ter so dokazovali, da položaj na Kitajskem ne dopušta pričetka investicijskih del z inozemskim denarjem. Istodavno je Japonska ponudila nankinski vladi posojilo, ako sklene trajen japonsko-kitajski dogovor. Japonski diplomati so zastopnikom nameralnega bančnega konzorcija povsem jasno namignili, da hoče Japonska govoriti v vseh vprašanjih, ki se tičejo odnošajev Kitajske z drugimi državami, odločno besedo, ker ima v svojih rokah moč za zaščito reda na Daljnem vzhodu. To zadržanje Japonske je izzvalo v mednarodnih finančnih krogih veliko nezadovoljstvo, ker vidijo v njem pozivku za vzpostavitev neprikritega japonskega protektorata nad Kitajsko. Pri tem poudarjajo, da so se zahteve Japonske pokazale prvič v tako odločni obliki, ker predstavljajo že nekaj veto proti ukrepom, ki jih odobrava večje število drugih vlad in ki jih podpira tudi Društvo narodov. Strokovnjaki, ki jih je poslalo tajništvo Društva

narodov na zahtevo nankijske vlade na Kitajsko, da so vzbudila veliko pozornost pogajanja, ki se vrše med večjo skupino tjakaj došlih mednarodnih bančnikov. Gre za večje posojilo, ki naj bi ga dovolil poseben mednarodni konzorcij Kitajski. Načrt za organizacijo tega posojila, ki je našel v Zedinjenih državah odobravitelj, pa je naletel na odločen odpor japonskih diplomatskih zastopnikov na Kitajskem. Japonska je kategorično protestirala, ker se k organizaciji konzorcija noče pritegniti japonski kapital. Ko so nato vprašali japonske zastopnike, ali hoče Japonska sodelovati pri posojilu, so odgovorili negativno. Pri pogajanjih z bančniki v Sanghaju so japonski zastopniki zahtevali, naj se opusti omenjeni načrt, ter so dokazovali, da položaj na Kitajskem ne dopušta pričetka investicijskih del z inozemskim denarjem. Istodavno je Japonska ponudila nankinski vladi posojilo, ako sklene trajen japonsko-kitajski dogovor. Japonski diplomati so zastopnikom nameralnega bančnega konzorcija povsem jasno namignili, da hoče Japonska govoriti v vseh vprašanjih, ki se tičejo odnošajev Kitajske z drugimi državami, odločno besedo, ker ima v svojih rokah moč za zaščito reda na Daljnem vzhodu. To zadržanje Japonske je izzvalo v mednarodnih finančnih krogih veliko nezadovoljstvo, ker vidijo v njem pozivku za vzpostavitev neprikritega japonskega protektorata nad Kitajsko. Pri tem poudarjajo, da so se zahteve Japonske pokazale prvič v tako odločni obliki, ker predstavljajo že nekaj veto proti ukrepom, ki jih odobrava večje število drugih vlad in ki jih podpira tudi Društvo narodov. Strokovnjaki, ki jih je poslalo tajništvo Društva

Zmaga ljubljanskih šahistov nad beograjskimi

Ljubljančani so porazili Beograjčane s 5 in pol proti 2 in pol točke — Ljubljanski šahovski klub je postal državni prvak

Beograd, 2. aprila.

Na velikonočno nedeljo se je v restavraciji Kolarčevega ljudskega vseučilišča vršila finalna tekma za naslov jugoslovenskega šahovskega prvaka med ljubljanskim in Beograjskim šahovskim klubom. Za tekmovalno je vladalo v javnosti velikansko zanimanje, ker je bil izid glede na izenačenost obeh moštve popolnoma negotov. Tekmi je prisostvovalo veliko število občanov: zlasti je bilo med gledalci obilo Slovencev. Zmagal je ljubljanski šahovski klub z rezultatom 5 in pol proti 2 in pol točke in je postal tako državni prvak.

Borba se je pričela ob 15. Zrebel določil naslednje pare: Pirc (L) — König (B), L. Gabrovšek (L) — Tot (B), Furlani (L) — Nedeljković (B), dr. Braun (B) — Milan Vidmar ml. (L), Preinfalk (L) — Tomović (B), Vuković (B) — Sikosek (L), Sorli (L) — Petrović (B), I. Nikolić (B) — inž. Rupnik (L). Partije so potekle takole: Najprej sta končala na tretji deski Furlani in Nedeljković. Furlani je kot beli otvoril z damskim kmetom. Nedeljković se je branil z indijsko obrambo. Partija je bila ves čas izenačena, proti koncu pa je prišel Beograjčan napadati. Furlani je s spretnim manevrom pozicijo izenačil in se je partija po treh urah končala z remijem. Kmalu nato je Ljubljana zmagovala prvo zmago. Dr. Braun je kot beli proti Vidmarju igral damski gambit in je bil v nekoliko boljši poziciji. Igral je na napad, ki ga je pa sin velenjostrajno sijajno zavrnil in je v lepem stilu zmagal. Z 1 in pol točke proti pol točki za Ljubljano je bila tekma ob 17. prekinjena. Na skoro vseh deskah so stali ljubljani boljše in je bilo že tedaj jasno, da bodo odločili borbo v svojo korist.

Ob 21. se je tekmovalje nadaljevalo. Rupnik, ki je že pri prekinjenju stal mnogo bolje, je z nekaj krepkimi potezami prisilil Nikolića h kapitulaciji. Prav živa je bila partija med obema mojstrima Pircem in Königom. Pirc je otvoril z damskim gambitom in je v 22. potezi dobil važnega kmeta. Prednost je sijajno izkoristil in zmagal v krásnem stilu. Prav dramatično je potekla partija L. Gabrovšek — Tot. Igrala sta Blumenfeldov gambit. Tot je z žrtvijo kmeta dobil boljšo pozicijo, ni pa najbolje nadaljeval. Gabrovšek je igral brez napake in je prekrizal tudi vse remijske račune nasprotnika ter zmagal. Edino partijo je za Beograd odločil Tomović. Igral je od začetka do konca zelo energično vendar mu je slaba igra Preinfalka, ki menda ni bil v formi, omogočila dokaj lahko zmago. Ostali dve partiji sta bili ves čas izenačeni in sta se končali z remijem, in sicer Vuković — Sikosek in Sorli — Petrović. Ljubljani so beležili 4 zmage, 3 remije in en sam poraz, tako da se je tekmovalje končalo z visoko zmago 5 in pol : 2 in pol.

Uspeh ljubljaničanov je tem večji, ker so Beograjčani nastopili s štirimi mojstri. Ljubljani pa le z enim. Na strani Beograda so igrali mednarodni mojster König in nacionalni mojster Nedeljković. Tot in Tomović, za Ljubljano pa mednarodni mojster Pirc. Ljubljanski šahovski klub je prvotno predlagal, da bi igrali dvokrožni turnir, kar pa so Beograjčani odklonili.

Danes se je v Zemunu vršil brzopotezni turnir med Beogradom, Ljubljano in Zemunom. Nastopili so trije Beograjčani, dva ljubljani in štirje Zemunčani. Rezultat nam še ni znan. Zvečer je bil na čast gostom banket.

General Cukavac je napredoval v čin divizijskega generala

Iz Beograda smo prejeli vest, da je z ukazom Nj. Vel. kralja napredoval v čin divizijskega generala vršilec dolžnosti komandanta dravske divizije, generalstabi brigadni general g. Vladimir Cukavac.

Odlični vojaški strokovnjak g. Cukavac, ki je po rodu iz Valjeva, je prišel na sedanje službeno mesto 10. decembra 1. 1932. Da se mu njegove vojaške sposobnosti priznavajo, priča prav njegova lepa kariera, saj šteje komaj okrog 50 let. Ko je po dovršeni vojni akademiji služboval nekaj let, pri četi, je obiskoval še višjo akademijo, ki jo je dokončal tik pred balkansko vojno. Udeležil se je balkanske in svetovne vojne in si priboril več visokih vojaških odlikovanj. Po vojni je bil g. Cukavac dve leti bataljonski komandant l. 1921. pa je bil v činu podpolkovnika prevečen v generalni štab. Zavzemal je zatem več odgovornih položajev. Med drugim je bil naš vojaški ataše v Sofiji, načelnik štaba kraljeve garde in načelnik generalstabsnega oddelka ministrstva za vojsko in mornarico. Uglednemu vojaškemu strokovnjaku k njegovemu napredovanju iskreno čestitamo!

Zaposleni in nezaposleni gozdarji

V državni službi so 704 gozdarji, 710 pa jih čaka na zaposlitev

Zagreb, 2. aprila

Z vprašanjem zaposlitve absolventov univerze se bavijo razne strokovne organizacije kakor združenja agronomov, inženjerjev in arhitektov, organizacije zdravnikov, profesorjev, gozdarjev itd. V zadnji številki »Šumarskega lista« je izšel članek dr. Nikole Neidhardta iz Zagreba, ki obravnava vprašanje zaposlenih in nezaposlenih gozdarjev ter predlaga numerus clausus za studente gozdarstva. Številni absolventi gozdarstev fakultet v Zagrebu in Beogradu nimajo nobenega upanja na zaposlitev. Mnogi čakajo že več mesecev. Problem brezposelnosti je postal zelo pereč in je zaradi tega razumljiva zahteva po omejitvi naraščanja.

V zgodovini gozdarstva je bilo že več primerov, da absolventi visokih gozdarstev niso dobili zaposlitve. Velika hiperprodukcija gozdarstva naraščaja je bila n. pr. leta 1890. Mnogi absolventi visokih gozdarstev šli so službovali kot neplačani pripravniki, drugi pa so iskali službe celo kot logarji in gozdni čuvaji. Članku so priložene tabele, iz katerih je razvidno, koliko Jugoslovenov se je izšolalo na gozdarstvih višjih šolah vse od leta 1863. pa do konca leta 1932. Druga tabela pojasnjuje koliko absolventov visokih gozdarstev šol lahko najde delo na našem področju. Zaključek je, da lahko zaposlimo na leto povprečno 37 absolventov gozdarstva.

Produkcijo gozdarstva naraščaja bo treba zaradi tega omejiti letno na 34 absolventov, vsako tretje leto pa se lahko to število poveča za enega. So to omejitve, ki bi se povečala tudi kakovost izobrazbe, ker bi se na šolah lahko posvetila večja pozornost individualnim sposobnostim. Dr. Neid-

hardt predlaga torej, naj se fiksira število slušateljev gozdarstvih fakultet tako, da bi se že pri vpisu vpoštevalo določeno število in da bi bili v drugi letnik sprejeti samo oni kandidati, ki so položili prvi diplomski izpit v rednem roku. Doba studiranja pa naj bi se podaljšala od sedanjih štirih na pet let. Peto leto predstavlja predlagatelj kot poizkusno dobo v raznih gozdarstvih podjetjih in zaradi tega naj bi imela vsaka gozdarstva fakulteta tudi na razpolago podjetja, kjer bi se naraščajo uvažal v praktično delo.

Hiperprodukcija gozdarstva naraščaja postaja obupna. Privatnih služb sploh ni več. Edina delodajalca sta država in največja lesna industrija. Večina lesnih podjetij pa dandanes sploh ne reflektira na kvalificirane moči. Brezposelnih inženjerjev in studentov je več kakor vseh gozdarstvih strokovnjakov na področju ministrstva za gozdove in rudnike. Brezposelnih inženjerjev je 90, studentov pa 620, torej vseh skupaj 710, dočim je vseh zaposlenih gozdarstvih strokovnjakov v državni službi komaj 704. Najstarejšim gozdarstvih uradnikom, ki bodo v naslednjih letih dosegli pravico do pokojnine, stopi nasproti naraščaj od 700 oseb, ki v dobi petih let pričakuje namestitve.

Brezposelni gozdarstvi strokovnjaki in njihov naraščaj, ki nima upanja na zaposlitev, se priključuje trumi ostalih brezposelnih intelektualcev in se to gorje ne da rešiti na drug način, kakor z omejitvijo naraščajne produkcije in z najstrožjo selekcijo v šolah. Poleg tega bi se dala deloma omiliti brezposelnost v vrstah gozdarstvih strokovnjakov, če bi se vpošteval predlog sarajevske podružnice gozdarstvega združenja. Po tem predlogu naj bi se kreirala nova gozdarstvo-inženjerska mesta na ta način, da bi se na dnevnogozdarstvi in podobna mesta nastavljal samo gozdarstvi inženjerji. Pri vsaki gozdarstvi upravi v Bosni in Hercegovini naj bi se namestilo po en gozdarstvi inženjer, v Srbiji in Črni gori pa naj bi se za geometre in pisarje nastavljal v prvi vrsti brezposelni gozdarstvi inženjerji.

Smrt uglednega narodnega šolnika

Ljubljana, 2. aprila.

G. Berce Alojzij, upravitelj narodne šole pri Sv. Jakobu ob Savi, je umrl 31. marca v državni bolnišnici v Ljubljani. Bolehal je s posledicami srčnega infarkta. Danes smo ga položili v svobodno zemljo, kamor je pribežal takoj ob prihodu Italijanov na njegovo rodno grudo.

Rodil se je l. 1896. v Dornbergu na Gorškem kot županov sin. Oče mu živi še danes na rodnom domu. Starček joče za dvema svojima sinovima, ki s a umrli v Jugoslaviji. Jože pred nekaj meseci v Mariboru in zdaj Lojze v Ljubljani. Oba mlada in delavna šolska uravnilnica. Naš Lojze je po dovršeni ljudski šoli šel na učiteljsko v Gorici, kjer je maturiral l. 1915. tik pred italijansko vojno napovedjo. Namesto v učiteljsko službo je šel na vojno, kjer je bil ranjen in so mu stisnili prsni koš, da ni nikdar več popolnoma ozdravel. V aprilu l. 1919. je nastopil službo v Zaloščah tik Nornberga, a že v novembru l. 1919. je prišel v Jugoslavijo, ker tam ni mogel gledati trpljenja rojakov. Nastopil je učiteljsko službo v konjiškem srezu in kmalu je postal stalni upravitelj v Spitalu. Tu je razvil najvišjavnostno narodno delo in si ustvaril lastni dom s svojo izvoljenko učiteljico Plevnikovo Katjo iz Črnomlia, ki ima v svoji neizmerni bolesti tolažbo v treh sinovih, ki plakajo za svojim dobrim očetom.

Pokojujnik je bil neomajen nacionalist. Že v Spitalu je ustanovil Sokola, kateremu je bil starosta do svojega odhoda 1932. k Sv. Jakobu ob Savi, kjer je bil aginji prosvetar domači sokolski četni. Berce Alojzij je bil marljiv učitelj, ki se je vedno zavedal svojega plemenitega poklica. Deloval je v vseh krajevnih društvih na prosvetnem in gospodarskem polju.

Pogreb je pričel, da je bil pokojujnik zelo priljubljen pri svojih domačinih in v učiteljskih vrstah. Vojaška godba se je spremljala in mu izvršila vse vojaške časti rezervnega oficirja. Na grobu so se od njega poslovili z lepimi govori gg. Zidanšek, načelnik kmetijskega oddelka banske upre-

Elise Bock

priznana avtoriteta v kozmetiki
podeljuje po svoji osebnosti asistentinji

v četrtek in petek
5. in 6. aprila t. l.:

**brezplačen
praktičen pouk**

Predoci Vam najnovejši in najenostavnejše metode negovanja
Vaše polti, ki zahtevajo le malo
časa in skoraj nikakih stroškov.
Naučite se tudi Vi po navodilih te
specialistke novodobne kozmetike!

Prosimo Vas, da se pravočasno
prijavite v

drogeriji KANC
v nebotičniku

ve, v imenu domačinov iz Spitalice upravitelj in predsednik učiteljskega društva v Konjicah g. Hrčič Janko, a v imenu rojakov iz Juljske Krajine sreski šolski nadzornik g. Urbančič Alojzij.
Počivaj v miru!

Uspeh malih mariborskih harmonikarjev v Beogradu

Beograd, 2. aprila

Zbor malih harmonikarjev iz Maribora je priredil v soboto zvečer v Kolarčevi dvorani v Beogradu koncert, ki je bil za malčke pravo zmagoslavje, za razvajo beograjsko publiko pa prijetno iznenađenje. Beograjski listi prinašajo obširna poročila o koncertu. »Politika« pa pod naslovom »Več tisoč Beograjčanov je navdušeno pozdravljalo 26 malih Mariborčanov« tudi sliko treh članov zbora.

O koncertu samem piše »Politika« med drugim: Velika dvorana že dolgo ni odmevala od takega navdušenja in plaskanja kakor pri tem koncertu in publika že dolgo ni bila tako zadovoljna. Že sam pojav 26 malčkov njihovi okrogli nasmejani obrazi in lična slovenska narodna noša so bili povod, da so bili sprejeti s pravim viharjem aplavza. Moramo pa takoj naglasiti, da je bila njihova pesem na lepi višini ter je upravičilo veliki slavo mladega zbora.

Koncert se je pričel ob 9., a mariborska deca je imela za seboj že buren dan, poln doživljanja. Ogledala si je prestolnico, na Vrbi je prišla v stik z beograjsko mladino, popoldne je bila v Avtomobilskem klubu, kjer je bila pogoščena s slaščicami in kakaom, a zvečer, ko mala deca običajno že spi, je morala na koncert. Ko so otroci kljub vsej utrujenosti izvrstno in brez pogrška absolvirali svoj dolgi program, so si publiko popolnoma osvojili.

»Politika« dalje navaja, da je občinstvo uživalo zlasti pri pogledu na malega Marka, najmlajšega člana zbora harmonikarjev, ki mu je šele pet let, a se je kljub temu zelo hlabro zadržal. Po pozdravu Beograjčanov si je fantek svoj s cvetjem in trakovi okrašen kloboček tako močno poveznil na glavo, da mu je izpod njega gledal samo nos. Ker se je bal, da izgubi takt z drugimi, si ni upal izpustiti harmonike iz rok in popraviti klobočka, pa je igral, ne da bi kaj videl. Zelo je občinstvu ugaljal tudi mali Ravnik. Oba fantka sta tako izvrstno absolvirala svoji solistični točki, da sta ju morala ponoviti. Program je bil sestavljen po večini iz slovenskih narodnih pesmi. Čeprav je pa bilo teh pesmi okrog 30 in na koncu še vesela kranjska svatba, so morali harmonikarji skoro večino točk ponoviti.

Mariborska deca je na velikonočno nedeljo priredila še dva koncerta, enega popoldne za beograjske dijake, a drugega zvečer v Kolarčevi dvorani.

**Zbogom zima!
Smuk v pomlad!**

že nekaj rekorderjev smo objavili letošnjo zimo. To je pa naša najmanjša smučarska rekorderka (vsaj po starosti): Sonjica Stenovecova — Baumgartnerjeva, ki bo julija stara šele dve leti, pa je letos že začela smučati izven kuhinje.

Ljubljana na praznike vstajenja

Ljubljana, 2. aprila

Dobrih devetnajst sto let že praznuje krščanski svet praznik Kristusovega vstajenja, praznik človekovega kvišku stremčega duha v času prebujajoče se prirode. Preko vseh viharjih dob je ostal ta praznik, ki ga človeku novih upov v življenje in nove volje do dela.

Ljubljana se je letos pripravila nanj nad vse praznično. Ni se ji poznalo toliko na zunaj kakor po tem, da so se široke množice poglabile v skrivnost Kristusove smrti in vstajenja. Na veliki petek so pozno v noč romale

dolge procesije ljudstva

od cerkve do cerkve, od božjega groba do božjega groba. V mesto so prišli Posavci in Barjani. Spet se je pokazalo, kako malo je še Ljubljana meščanska, da prevladuje v njej še zmerom tisti zdravi kmečki življenjski, ki kar ne da preveč čutiti puhle civilizacije.

Velika sobota. Mesto je podobno mravljišču. Iz vseh sedmih farnih cerkva so v popoldanskih urah doneli zvonovi, klicali ljudstvo

k vstajenju,

ki se je odzvalo kakor še nikoli. Nebo je bilo dobrohotno. Tu pa tam oblako, zdaj pa zdaj malo grozeče, vendarle ni dalo dežja, ki velikosobotnim popoldnevom nič kaj rada ne prizanaša. Ljudje so bili dobre volje. Solnce je dalo pravo pomladno razkošje. A česar ni zmoglo solnce, je dal prvi april... Toda zvonjenje zvonov, zvoki godbi in slovesni trenutki Kristusovega vstajenja so bili šalam letos neprijazni. In pomlad je dihala, da je skoro sleherni pomislil, kako bo praznike prebil v prosti naravi.

Zlasti živo je bilo mesto zvečer. V središču mesta, od magistrata do Tivolija in od pošte do Križank so vrole nepregledne množice ljudstva. Na strehi ljubljanske kreditne banke je okoli pol osme ure začela

železničarska godba.

Tako imenitnega koncerta Ljubljana še ni doživela in še marsikako drugo mesto ne z bolj slavno preteklostjo. Ljudje so se nekega časa začudeno ozirali okoli sebe in drug drugega vpraševali: odkod godba? Saj procesije so bile že vse v cerkvah, da bi pa godci domov grede tako navdušeno igrali, se je temu in onemu zdelo le malo preveč. Zadevo so kmalu pogruntali. Vse se je usulo proti pošti in se zastrmelo tja gori na vrh banke, ki je bil nekam skrivnostno razsvetljen in raz kakerega so vse mesto preplavljale zdi koraknice, zdaj pesmi kakor za stavbo. Po Kongresnem trgu, Selenburgovi ulici, Aleksandrovi cesti in velikem tirolskem drevoredu se je v nekaj trenutkih razvilogo močeno velikomestno promeniranje, kakor da je vse slovensko ljudstvo slavilo kdo ve kako sijajno zmago.

V Križankah pa je vladal lep mir, vsa okolica cerkve je imela na sebi nekaj mističnega. Na obzidju z dolž Emonske in Čojzove ceste je lahko se zibale vila blesteča vrsta lampiončkov, ki so cesti dali slovesen obraz.

Od pošte so prihajale goste trume ljudstva

k tradicionalni velikonočni procesiji križevniškega reda.

Ob osmih je zaklenkal mali zvon, potem drugi in tretji. Množica je potihnila in poslušnila ubranemu potrkavanju. Iz cerkve se je že vila procesija. Zavzele so čimle, zapeli rogovi in oznanili, da je tudi za prebivalce Križank Kristus vstal od mrtvih.

Nastala je tiha noč od velike sobote na veliko nedeljo. Prvi april. Oblačno jutro. Potem solnce in spet oblaki. April je pokazal, da je ostal neizpremenjen. Okoli popoldneva je solnce le pričelo zmagovati, in ob dveh po kosilu je zastjal krasen pomladanski dan. Vse je kazalo, da vreme potresne procesije ne bo motilo. Iz vseh ljubljanskih farnih cerkva so se vile dolge romarske procesije s križi in banderi proti stolnici, iz katere je ob pol štirih krenila

potresna procesija

z najsvetejšim v cerkev sv. Jožefa. Nebo se je iznenada stemnilo. Pričelo je grmeti.

Maribor ob velikonočnih praznikih

Maribor, 2. aprila.

Na velikonočno nedeljo je bilo nebo zastrto z oblaki in je praznično razpoloženje kvarilo slabo vreme. Mariborčani so ostali ves dan doma. Izkoristili pa so zato današnji dan, ker jih je

prijazno solnce

izvabilo v okolico. Pogrešali smo letos običajno velikonočno streljanje, ker ga je oblastvo strogo prepovedalo. Kako umestno je bila ta prepoved, nam povedo v bolnišnici, kamor so doslej prispeli z dežele 4 žrtve streljanja.

Primorskim trpinom je pripravilo nekoliko veselja za velikonočne praznike mariborsko

društvo »Nanos«.

V zasifno urejenih prostorih v Grajski ulici se jih je na veliko noč dopoldne zbralo večje število. Društveni predsednik g. Marino Kralj jih je v svojem nagovoru povedel v mislih v drage domače kraje in jim nato razdelil pirhe v obliki oblačil in drugih darov.

Malo opravka

so imeli oba dneva na policiji in reševalni postaji. Aretiranih je bilo samo pet oseb zaradi manjših policijskih prestopkov, po večini zaradi pijanosti. Med prijavitelji pa je bilo več fantičev, ki so se pregrešili zoper prepoved varnostnega oblačenja s streljanjem s karbidom. Zabeležili je

primer poizkušene samomora.

Pred prazniki je prispel v Maribor 35 letni potnik neke zagrebške tvornice usnja Franc K. Mož je bil svoje dni knjigovodja pri trgovcu Bergerju v Murski Soboti. Zgledal se je bil že lani v neko blaginjičariko in z njo pobegnil v Avstrijo, kjer sta živela nekaj časa. V Mariboru se je nastanil v nekem hotelu, kjer so ga na veliko soboto našli s prezezanji žilami na levi roki. Poklicani reševalci so ga takoj pre-

In toliko da je večji del procesije z najsvetejšim bil v cerkvi, je nastala nevihta s ploho in točo, ki je trajala dober četrt ure, nato pa je še kako dobro uro močil mesto pohleven dež.

Tako malo dogodkov kakor v letošnji veliki noči že nekaj let ne pomnimo. Razen običajnih prireditev procesij in žegna sta pa le dva dogodka, ki jih je treba zabeležiti kot velika.

Na veliko nedeljo so se v vseh cerkvah brale

svete maše v slovenskem jeziku.

Lažinsčina je s tem v veliki meri izpodrinjena iz verskih obredov. Tako je Slovenec po dolgih razgovoranjih le prišel v cerkvi do slovenske besede.

Drugi dogodek je bil pa tudi povsem cerkvenega značaja. Na veliki ponedeljek dopoldne ob pol 10. je ljubljanski škof dr. Rožman izvršil

umeščenje novega stolnega prošta Ignacija Nadraha in stolnega dekana ljubljanskega dr. Frančiška Kimovca.

Prejšnji proš je bil lani umrl Andrej Kalan, dosednji stolni dekan pa sedanji proš lg. Nadrah, na katerega mesto je stopil dr. Fr. Kimovec. Umeščenje je bilo nad vse slovesno. Ko je škofov kancelar prebral na pergamentu pisane papeževе bule, sta oba nova cerkvena dostojanstvenika glasno molila predpisano veroizpoved, prisegla na evangelij, nato jima je pa škof izročil insignije: prstan, naprsni križ, mitro, proštu pa tudi pastirsko palico. Po tem obredu jima je pokazal njuni bodoči mesti v koru za oltarjem, nakar so nevič zapeli slovesno zahvalno pesem. Sledila je velika maša, ki jo je ob navzočnosti škofa bral novi proš Ignacij Nadrah. Običajne pridige pri tej dopoldanski maši zaradi umeščenja ni bilo.

Tako so potekli velikonočni prazniki. Smarna gora, Sv. Katarina. Kurašček že dolgo niso videli toliko izletnikov.

V deželo prihaja pomlad. Španski bežeg je že ozelenel. Kostanji so kar čez noč poglani nežne, bledezelene liste. Še nekaj dni in vsa narava bo cvetoč vrt.

*

Ljubljana, 2. aprila

V ponedeljek okrog 15. je bila policijska uprava na Bleiweisovi cesti obveščena, da so našli v Tobačni ulici v neki nedograjeni hiši

obešenega mlajšega moškega.

V Tobačno ulico sta odšla policijski zdravnik dr. Avramovič in dežurni uradnik gospod Ramovč.

Našla sta nesrečnika dva delavca, ki sta šla v omenjeno zgradbo in sta hotela v pritličju piti vodo. Eden njiju je opazil pri zidu naslonjenega mlajšega človeka in ga pozdravil: »Servus«. Ker se pa ta ni odzval, je delavec stopil bliže in presenečen opazil, da je neznanec obešen. Policijska komisija je ugotovila, da gre za okrog 30letnega točaja Josipa Hainška, oženjenega in očeta enega otroka. Hainšek se je najprej obesil na motvoz, a se mu je vrvičica utrgala. Nato je vzel kos žice in se obesil nanjo.

Vzrok samomora ni znan. Pokojni Hainšek je bil zadnje čase nekam potrt in zmeden. Življenje si je najbrž končal v trenutni duševni zmedenosti. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

V ponedeljek popoldne so bili orožniki v Vevčah obveščeni, da so iz Ljubljane na Fužinah

potegnili utopljenko,

katere truplo je že delno razpadlo in ki je najbrž ležalo več tednov v vodi. Utopljenka bo najbrže 21letna služkinja Marija Šintlerjeva, rojena v Ravnan in v Boštanj, pristojna. Šintlerjeva je služila pri gospe Dejakovi na Vidovdarski cesti 22. a je 3. marca zvečer izginila brez sledi in so pasante istega večera okrog 23.30 na šentpetrskem mostu čuli klic na pomoč iz Ljubljane.

Orožniška postaja je obvestila o najdbi policijsko upravo v Ljubljani, ta pa brata Šintlerjeve, ki je odšel v Vevče, da ugotovi, ali je utopljenka res njegova pogrešana sestra.

Sebi in svojim v pouk in zabavo

naročite ilustrirano tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Uprava: Ljubljana, Knašjeva ulica št. 5.

„INRI“ in „Parsifal“ v gledališču

Ljubljana, 2. aprila. Za veliko noč je imel tudi naša drama svoj praznik. Kakor je že vsa zadnja leta običaj, so tudi letos obnovili v režiji prof. Šesta za veliki teden pasijonsko igrano INRI, kakor sta jo za naš oder priredila Gregorin in dr. Tominc. Ko je v sredo prišel INRI prvokrat na oder, je bil obisk srednje dober. Pravega velikonočnega razpoloženja pri ljudeh takrat pač še ni bilo. Potem je zanimanje raslo iz dneva v dan in večeraj in danes popoldne je bil na Pasijon tolikšen navel, da je bila hiša mnogo premajhna. V parter so dali postaviti dve vrsti rezervnih sedežev, veliko število občanov pa se je kljub temu zamaženo gnetlo pred okencem blaginje in je moral na koncu oditi praznih rok. Največ zanimanja vzbujajo Pasijon med občinstvom ožje okolice Ljubljane, odkoder je največji navel na teater.

INRI je plemenita, zvesto po svetopisemskem tekstu napisana svečana ljudska igra, ki je v naših razmerah tudi za umetniški teater, kakršno je naše Narodno gledališče, najbolj primerna za velikonočni čas. Publika, ki jo INRI razvema vsako leto, res da ni v ogromni večini naša prava gledališka publika. Naš Pasijon hodijo gledat vsako leto predvsem ljudje, ki jih opozorijo na teater veliki lepki na cerkvenih vratih — torej ljudje, ki prihajajo v gledališče iz cerkve. Toda če se spominjamo, da so se nabožni obredi in gledališka umetnost v davnih časih rodili iz istega vira, bomo znali prav ceniti vrednost tega občinstva za teater. To so ljudje, ki prihajajo v parter in v lože z nič manj svetimi, nič manj dragoceni občutji, kakor premišljena publika, in pridobiti enega teh prazničnih gledalcev za zmerom za gledališče, ne more biti nič manjše zaslužke.

Matija Jama razstavlja svoje slike

Ljubljana, 2. aprila. Kakor je sam po svoji osebnosti in po načinu svojega umetniškega dela preprosto in domače, tako je mojster Matija Jama preprosto in domače, kakor vsako pomlad, tudi večer dopoldne otvoril svojo razstavo v Jakičevem paviljonu. Brez oficijelnih svečanosti, brez pompoznih in laskavih govorov in brez patronanc, pa tudi brez kričave tiskovne reklame je Jama ob desetih dopoldne odprl svoj paviljon, s čimer je bila razstava otvorena, in od množice ljudi, ki se je vse te praznične dneve pretakala po mestu in po Tivoliju, so v resnici pričele romati na razstavo trume iskrenih ljubiteljev Jamove umetnosti. V vseh štirih prostorih paviljona je razstavljen nekaj nad 120 pokrajin, portretov in studij. Razen nekaterih starejših, ki se jih spominjamo še s prejšnjih prireditvev, je razstavljen predvsem veliko število novjših in najnovejših del, tako da nudi razstava prav živahen razgled po aktualnem razvoju Jamovega dela.

Kakor je za snovno usmerjenost njegove umetnosti najznačilnejša pokrajina, tako prevladuje po številu in po sugestivnosti slike, s katero Jama ustvarja svoja platna, pokrajina tudi na tej razstavi. Od mehkih, v zamolkih barvah, dojetih bregov reke Kolpe, mimo Ljubljane, kakršna se

nje, kakor obdržati sto onih gospodskih stalnih gostov s premier. Takšne prigodniške predstave so najboljše, najrazumnejša propaganda za popularnost naše drame med ljudstvom, ki mu je namenjena.

O umetniškem uspehu uprizoritve, ki jo je publika prav toplotno sprejela, ne bomo podrobno poročali. Beležimo samo, da je Jezusa igral Gregorin, Marijo Marija Vera, Jožefa iz Arimateje Brajina, Petra nestor Danilo, Janeza Jan, Judo Skrbinec, Marijo Magdaleno Bolharjeva, Pilata Jernej, Kaifo Zeleznik, Ano Cesar. — Občinstvo, ki te velikonočne dni ni moglo priti do svojega Pasijona, bo lahko prišlo na vrsto pri zadnji repizi, ki se bo vršila na belo nedeljo.

Umetniško prav pomembna pa je bila uprizoritev Parsifala v operi z dirigentom ravnateljem Poličem. Zaradi nenadne obolenosti Marčeca, ki bi bil moral peti Parsifala, je bila predstava v petek najprej odpovedana. Medtem pa je upravi v naglici uspelo pridobiti za gostovanje znamenitega wagnerjanskega pevača Hansa Dörsperja, ki je pevsko in igralsko odlično dopel svojo partijo v originalu. V petek je bilo skorajda prenozo, da bi moglo gledališče o pravem času dovolj efektno opozoriti občinstvo na ta pomembni dogodek. Zato pa je bil pri večerajšnji ponovitvi Parsifala Dörsperjem toliko večji navel in toliko več viharnega navdušenja.

Z INRI-jem in Parsifalom, pa zraven še s komedijama Beograd nekdanj in sedaj in Charleyeva teta, s Plesom v Savoju in posebno še v premiero Poljske krvi, ki se je vršila nocoj, je naše gledališče na prav lep način in tudi s povsem zadovoljivim gnotnim uspehom prebilo veliko noč.

kaže v solncu, v zimi in v noči, mimo savske doline in sveta, kakršna se odkriva v ljubljanski okolici, pa do ostro izoblikovane gorenske zemlje, kakršna je od Bleda in Zaspice do Stola in Martuljke; iz vse te žive pestrosti naše pokrajine zajema Jama in vsa neobsežna lepota, ki je v nji, je doživljena in izražena na njegovih platnih. Kot tipičen pokrajinar se Jama kaže tudi v svojih umetniških dragocenih, zanimivih portretih študijah. Za njegovo umetniško predstavo človek skorajda ne more živeti sam zase, iztrgan iz vsega sveta. Jama svojim portretom skoro nikoli ne išče umetnega ozadja, ker jim je ozadje pokrajina, v kateri jih je doživel. Takšne so njegove grabljice in dečki s piščalkami, takšne so njegove gospodinje in svastice, dekleta, ki sušijo seno, bratci in sestric, matere in deteta. Barice in Jelčke, dekleta s vrči, dekleta s košarami itd. Nekaj svojevrednostno zanimivih je kolekcija portretnih studij iz Bele Krajine, ki bodo prav gotovo našle svojih posebnih navdušenih občudovalcev. Iz vseh njegovih portretov pa diha polno, živo življenje, kakor je živo in dragoceno življenje narave same.

O razstavi, ki bo odprta ves april (vsak dan od 10. ure dopoldne do mraka s presledkom od 13. do 14.) in ki jo prav toplotno priporočamo v obisk, bo več še poročalo Jutro.

Naši geometri in geodeti se gibljejo

Ljubljana, 2. aprila. Na cvetno nedeljo in ponedeljek se je v mestni posvetovalnici v Splitu vršila glavna skupščina Zdrženja geometrov in geodetov kraljevine Jugoslavije. Skupščina je kot domačin otvoril predsednik pred kratkim ustanovljeni sekcije za primorsko banovino inž. Dobrič, nato pa je predsednik združenja poslanec Mravljec med burnim odobravanjem predložil vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju. Ko je pozdravil kongresiste še mestni načelnik inž. Kargotič, ki je naglasil važnost geodetskega dela, je obenem podčrtal, da je Split zibelka katastra. V Splitu je že v 16. stol. obstajal Diodorijanov vodovod, ki s svojo gigantno razsežnostjo najlepše ilustrira važnost sodelovanja inženjerjev in geodetov.

Iz obširne poročila o delu združenja, ki ga je podal tajnik Milatič, posnemamo.

Dentosan

je naša zobna pasta in zobni prašek. Čisti dobiček se uporablja za zobno nego naših otrok. Velika tuba 12 Din, zavitek praška 3 Din. Zaloga:

Drog. Gregorič, Ljubljana, Prečernova 5

Viktor Tomažin:

Junaške zgodbe

Sedeli smo v gostilni in se pogovarjali o ljubezni. Potem smo prišli na zakon in o ljubavi. V vseh strani obgrizli, je eden izmed nas predlagal, naj bi vsakdo povedal svoje najprejše junaka dejanje. Kdor bo zmagal, bo ves teden pil na stroške ostalih.

Nihče se ni upiral. Najstarejši, zdravnik, je začel:

»Tema, kar sem storil, morda ne moremo reči junastvo. Saj je bila le posledica čuta samobrambe. Ko sem nekdo prenočil kot študent na Dunaju v najvišjem nadstropju nekega hotela, je nastal ogenj. Zbudil sem se, ko so stopnice že gorele. Zlezel sem skozi okno in se spustil po žlebu do tla. Konec!«

»Prav si imel,« je odvrnil Primož Volaj, ki je imel največje besedo. »To ni bilo junastvo, ampak potrebnost.«

Neki odvrnil je bil naslednji: »Ko mi je bilo šestnajst let, sem šel za vrtovo ponoči skozi temen gozd, kjer so se klatili »razbojniki. To je vse.«

»To je bila predrznost, ne pa junastvo,« je odvrnil Primož Volaj.

Za njimi je prišel na vrsto profesor: »Med vojno sem bil praporščak. Naš polk je zavzel neko vas na ruski fronti. Na sredi je stal gradič last nekega grofa. Videti je bil prazen, vendar pa je bilo treba to šele ugotoviti. Nekega večera je prišel stotnik v naš šotor in dejal:

»Nekaj pomembnih mož potrebujemo.« Razen mene se je oglasilo še nekaj drugih oficirskih pripravnikov.

»Vaša naloga je da vsi vstopite v po-

sloj,« je dejal stotnik, »in da se pripravi- ta, da ni v njem nobenega sovražnika. To sicer ni nič hudega, pravijo pa da so sovražniki gradit izpraznili in podminirali. Baje je ostal v njem samo neki starec ki ga mora pognati v zrak, ko ga zasledimo. Napravite kakorkoli, važno je le, da mi pri- nesete natančno sporočilo, kaj je res in kaj ne.«

Ko sem to slišal, me je malce zabelelo, toda umakniti se nisem mogel več. Ko se je stemnilo, smo odšli. Pet nas je bilo. Orožje in drugo smo pustili v taboru, samo revolverje in nekaj streliva smo imeli s seboj. Skoraj neslišno smo prišli do zidu, ki je obdajal gradič. Vrata so bila zaprta in v hiši je bilo vse tiho kakor v mrtvašnici. Tedaj smo počasi splezali drug za drugim na zid. Na drugi strani smo se spet spustili na tla.

Komaj smo se upali dihati. Tipali smo v temi okoli sebe in se bali, da nas utedne v prihodnjem trenutku napasti četa skritih sovražnikov in nas mimo grede pobiti. Ali pa, da se strešje zidovi in da zletimo z njimi vred v zrak.

Tako smo prišli do hišnih vrat. Srce mi je tolklo kakor kladivo. Skozi razpoko smo opazili v notranjosti medel so luči. To mora biti starec, ki nam je o njem pravil stotnik. Potem smo ga zagledali skozi okno. Sedel je na preprogi sklanjal se je nad neko knjigo in najbrž molil.

Kaj naj storimo? Tedaj smo opazili, da drži iz sobe lestev na ravno streho. Po tej poti se ga moramo polastiti!

V trenutku smo sezuli čevlje in malo nato smo bili že na strehi. Najmlajši je za- radno varno ostal s nabitim revolverjem

dravske in dunavske banovine, sta bila sprejeta zlasti važna predloga o ureditvi akordnega dela in o izenačenju pravic samoupravnih in državnih geodetov glede civilne geometrske prakse. Pred zaključkom skupščine je bilo še soglasno sklenjeno, da se bo vsilil kongres geometrov in geodetov v letu 1935. v Zagrebu.

Odlikovanje zaslužnega cestarja

Ptuj, 2. aprila. Pri sreskem cestnem odboru v Ptujtu je sreski načelnik g. dr. Bratina izročil na veliko soboto na slovesen način ob prisotnosti načelnika cestnega odbora g. Jeršeta in vseh banovinskih cestarjev zlato kolajno upokojenemu cestarju g. Korparju Francu za njegovo zvesto in požrtvovalno 45letno službovanje. Korpar Franc je bil že leta 1925 odlikovan s srebrno kolajno za zasluge na gasilskem poprišču. Udeležoval se je kot aktiven član pri gasilnem društvu že od leta 1901. Naše čestitke!

Izložba pirotskih preprog

Ljubljana, 2. aprila. V društvu »Knežina Zorka«, Tyrševa cesta 31/L, desno, bo od sredo 4. t. m. do ponedeljka 9. t. m. razstava vzorcev pirotskih čilimov, ki slovijo po svoji lepoti, prvotnosti materiala in trpežnosti po vsem svetu. Izloženi bodo nastopni vzorci (šare): »Vraška Klenaz«, »šara Rašice- vae«, »Smirjanka«, »Ploče«, »U Vencimae in »Bosanski motiv«. Izložba bo odprta vsak dan od 10. do 13. in od 15. do 18. Vstopnine ne bo. Po vzorcih se bodo lahko naročali čilimi vseh vrst, barv in velikosti. Razstavljeni vzorci ni kosi se bodo tudi razprodali po cenah, ki bodo označene na vsakem kosu. Vendar pa razprodaja prepogic ni namen te razstave, ki naj naše občinstvo, predvsem naše gospodinje, opozori na lepoto tega prvotnega izdelka pridnih ženskih rok. Saj je vse na teh produktih domače obrti, od fino sprejene volne domačih rok do prav umetniško prešitih ženskih vzorcev ročno in duševno delo naše jugoslovanske žene. Zato upravičeno pričakujemo obilnega obiska.

Detomorilki na sledu

St. Janž na Dravskem polju, 2. aprila. Poročali smo pred kratkim, da so ljudje našli v Staršah pri Sv. Janžu na Dravskem polju naplavljenemu trupelce ženskega spola z znaki davljenja na vratu. Na lice mesta se je napolnila sodna komisija in ugotovila, da je bil otrok takoj po porodu zaduščen z ruto. Trupelce so pokopali na pokopališču pri Sv. Janžu. Nečloveški materi so že na sledu.

K uboju v vinogradu

Moravci, 2. aprila. Poročali smo že o žalostnem dogodku, ki se je izvršil te dni v Slovenskih čeriah in je bil žrtev fantovskega napada 27letni Ludovik Zmave iz Moravcev. Zmave je usodnega dne okopal vinograd pri posestniku Slani v Moravcih skupno s posestnikovim sinom Alojzom Salamunom iz Slapinskega vrha. V sosednjem vinogradu posestnika Lipše pa sta bila med drugim zaposlena tudi brata Franc in Anton Kosce iz Senčaka. Po končanem delu sta šla zadnja dva v vinsko klet posestnika, da se okrepčata po napornem delu medtem ko sta Zmave in Salamun nekaj časa delala v vinogradu, ob mraku pa sta se vračala pojoča domov.

Pot je vodila oba mimo kleti, kjer sta bila brata Kosca. Ko sta slišala petje Zmave in Salamuna, sta ju začela zasledovati. Nenadno je Franc Konec poklical Zmave in ko se je ta obrnil, je že Konec zamahnil z motiko ter ga zadel v glavo, tako da je Zmave na mestu obležal. Prepeljan je bil takoj v bolnišnico, kjer pa je kljub skrbni zdravniški negi umrl za poškodabami. Proti obema bratoma Koscem se vodi stroga preiskava.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V SISKI. — Telefon 33-87

V torek, sredo in četrtek ob pol 7.
in pol 9. uri

mojstrovina Fritza Langa

Dr. MABUSE

Theodor Loos, Gustav D'iesl, Camilla Spira, Dopolnilo nov zvočni tedi.

Pride! Lucie English: Hladna devica.

v roki pri vratih če bi hotel starec po tej poti pobegniti.

Ko smo prišli do vrat, ki so držala na streho, je starec podzvestno pogledal navzgor. Hitro sem skočil v sobo. Starec je z blagovito naglico potegnil oster nož in se pogibal proti meni. Tedaj pa so mi prišli na pomoč tovariši s strehe. Padli smo po njem in ga zvezali.

V kleti smo dobili sto petdeset funtov razstreliva. Drugih sovražnikov ni bilo. To je vse...«

Cestisti smo profesorju in že mislili da je on zmagovalec, takrat pa se je že spet oglasil Primož Volaj.

»Lepa zadevica,« je menil, »vendar pa ni pravo junastvo.« Ko si se sam ogledal, nisi vedel, kaj te čaka. Ko pa si zvedel se nisi mogel več umakniti. Bil si torej pod moralnim pritiskom.

»Mogoče,« je mirno odvrnil profesor, »pa r. slušajmo, kaj bodo še drugi povedali.«

Nekateri se rekli, da se ne vedo spomniti kakšnega dejanja iz mladosti, ki bi utegnili biti junastvo, drugi pa so se izgovarjali da se ne izplača pripovedovati zgodb, ki bi bile manj vredne kakor ta, ki so jo pravkar slišali.

Vsi pogledi so zdaj merili na Primoža Volaja. On pa je ponosno pogledal po mi- zi in začel:

»Mojo povest bi radi slišali? No, dobro poslušajte! Zgodbo isem sem preživel v Splitu. S prijateljem sem najel sobico, ki je bila prav blizu obale. Oba sva bila znana kot dobra plavalca. Včasih se je zvedilo da sem plaval uro daleč na odprto morje. Prijatelj me je hotel posnemati, toda na vado je omagal že čez četrto uro. Premalo odporen je bil.

Ali potrebujete pomoči? Pokličite mene!

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Varistove torbe O drsti v aprilu in drugo

V času, ko začne brsteti po gozdovih, ko se trava dviga iz tal in z njo živobarvne poljske cvetlice, ko skakljajo bistri potoki po grapah veselo žuboreč navzdol, v objem zelenim lokom in ko se družijo ptice, da si napravijo gnezda, postane tudi v vodah živahno. Zlato sonce je dvignilo toploto voda, a naše domače ribice, zlasti krapovci, se zbirajo polagoma v jate, da bi na plitkih mestih predali svoje ikre v nego vodi, kjer se bo pod blagodejnim vplivom toplote in svetlobe izlegel kmalu letošnji zarod. V aprilu začno drsti in nas vabijo v svate: vitka in nežna, velikooka zelenica, ki jo vidimo ob sončnem vremenu poletnih mesecev s svojimi 10—18 cm dolgimi sovrstnicami tik pod gladino mirnejših rek (na primer jate pod mostom na Prulah); podolgovati podust, katerega mladice se razlikujejo od ostale mladice krapovcev že v najnežnejši mladosti po spodnji, nazaj pomaknjeni ustnici, tako da so gornje čeljusti podobne nosku, zaradi česar ga imenujejo Nemci nos (Nase); nad vse krasna, na hrstu in trebuhu precej izbočena rdečooka ali črnooka z rdečima obročkoma okoli črnih zenic, ki nam daje lepe, na bokih se zeleno modro leskajoče mladice. Iz drugih rodov nas pa vabijo spretni in brizi lani, svetlikajo se v mavricastih barvah, kralj gornjega vodovja, ki je zastopnik roda lososov (postvri, sulci itd.) in ki ima med rdečo modro pegasto dolgo hrbtno plavutjo in repno plavutjo kratko plavutko tolišenko, po kateri razlikujemo majhne lipančke od drugih njim podobnih ribic; po dolgem zimskem snu se zaspasna črno in rjavo progasta brkata činklja, s kačastim, valjastim trupom; s činkljo nas vabi tudi kačasta vitka polzača z rilčastim gobčkom in temnorjavimi pegami vzdolž bokov in čisto tudi preko hrbtna in ljubka bradata babica s svojo pegasto obleko. In še nekdaj se bo v aprilu izkobilac na blata: pototni piškur. Ko bodo vode malo upadle, si lahko ogledamo piškurje, združene v maloštevilne skupine, pri svatbi v plitki vodi, kjer si napravijo jamice v pesek. Po drsti pa poginejo po vzgladu jegulj, ki tudi ne dočakajo svojih mladicev.

Zadnjič sem kolezaril na cesti Štepanja vas—Dobrunje—Zavogle, da si ogledam vode okoli Kašlja in Zaloga. Na poti nam pri- čajo številne globoke gramozne jame o delovanju voda. Kakšne ogromne količine gramozja je voda v neskončno dolgih dobach, zlasti po ledenih dobach, privlila v doline. Ko gledamo z duševnimi očmi v davno preteklost in ko vidimo pri tem to ogromno delo prirode, se šele zavedamo, da smo le neznatni drobci v kraljevstvu stvarstva. In v tem občutku pozabljamo malenkostne borbe vsakdanjega življenja. Sedanja časa je delno pozabil prirodo, njene lepote in njen blagodejni vpliv na človeka. Vrnimo se k njej!

Poplave pri Kašlju so mi onemogočale akvariranje, ker so bili jarki in mrtvice pre- globoke. Tudi v Strugi ali Buhnovki, ki je

zadnji pritok Ljubljane na levi obali, je bilo preveč vode. V najmanjših jarkih pa je bilo mnogo lanskoletnega raznovrstnega zaroda, 5—10 cm dolgih ribic. Med potjo sem srečeval ribiče. Razen onih rib, ki jih vidimo ob petkih tudi na trgu, so marsika- teremu ostale manjše ribice manj znane. Mrene, pohre in včasih odrasle globočke ne- kateri slabo razlikujejo; jeza in kleniča mečejo navadno v en koš s klenom. Isto velja za androgo in rdečepko, da ne govo- rim o nedoraslih ribah. Razlikovati mladi- če po vnanosti je celo akvaristu težko, če se ne bavi z opazovanjem in primerjan- jem v akvariju. Knjiga »Ribe v sloven- skih vodah«, ki jo prodaja tudi knjigarna Tiskovne zadruge na oglu Knafljeve in Schellenburgove ulice, bi ustregla marsiko- mu, ki se zanima za ribe, zlasti ker ima knjiga slike.

O. S.

Objave

Opozorjamo cenjene naročnike na po- ložnice, ki so današnji številki priložene. Prejmejo jih vsi, ki jim je naročina po- telka. Z njimi naj jo blagovoljno vpla- čati za drugo četrletje takoj prve dni aprila. Kdor je pozabil plačati za prvo četrletje, naj stori to sedaj.

Uprava Jutra, ponedeljske izdaje.

Danes ob 1/15. kinematografska pred- stava ZKD. Predvajal se bo film »Velika atrakcija«, ki je ob prazničnih vzbudil ve- likansko zanimanje saj poje v njem slove- či svetovni pevec Richard Tauber.

Eden najboljših čeških moških zborov, preški zbor »Smetana« bo koncertiral v Ljubljani v četrtek 5. t. m. ob 20. v dvo- rani Uniona. Moški zbor šteje nad 50 pev- cev in je pod umetniškim vodstvom diri- genta prof. Františka Spilke. V svoji do- movini uživa najboljši sloves, znan pa je po vsej Evropi s številnih svojih koncert- nih turnej v teku svojega 25-letnega umet- niškega udejstvovanja. Koncert v četrtek nam bo nudil velik umetniški užitek, zato priporočamo posest vsakomur. Prodaja vstopnic v naprej v knjigarni Glasbene Matice.

Sokolska radijska predavanja v apr- ilu bo odajala radijska postaja Ljubljana nastopna sokolska predavanja: 3. aprila: Sokolska rodbina (predaval bo br. dr. M. Kovačič, direktor gimnazije iz Ptuj); 10. aprila: Pomen sokolske telovadbe (br. Vr- hovec Lojze, načelnik ljubljanske župe); 17. aprila: Sokolska vzgoja mladine (br. Zagorec Fr., prosvetar novomeške sokolske župe); 24. aprila: Voditelji češkoslovaške Sokolstva (br. Poharec Janez, prosvetar ljubljanske sokolske župe). Predavanja bo- do vsak torek od 19 do 19.30.

Restavracija »Enonae« prireja s sodelo- vanjem Plesnosportnega kluba vsak torek družabne plesne večere pod različnimi de- vizami. Aranziraj iz prijaznosti mojster Jenko. V torek 3. t. m. bo Rebusni večer z zanimivim rebusnim plesom in loterijo. Igrl bo Sonny jazz.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

Koncert »Smetane« v Mariboru bo danes prvi na veliki turneji, ki jo društvo pri- redi po vseh večjih mestih Balkana. V Ma- riboru pričakuje rekordni obisk. Saj ni- mamogo pogosto prilike slišati drsaj, ki si je pridobilo svetovni sloves in si na- bralo vse polno ugodnih kritik. Tako piše »Journal de Genève«: »Teh petdeset pev- cev, med katerimi so čudoviti tenorji in basvi, ki presenečajo s svojo silo, predstavl- ja celoto dovršene homogenosti.« Po kon- certu so vsi vabljeni na prijateljski sesta- nek k Orlu, jutri v sredo pa se od dragih gostov poslovimo ob 14. na kolodvoru.

Društvo zasebnih in avtonomnih neme- ščencev v Mariboru poziva članstvo, da se polnoštevilno udeležijo pogreba gosp. Ivana Kötla, očeta dr. Janka Kötla, tajnika zve- ze. Pogreb bo danes ob 15.30 na mestno pokopališče na Pobrežju.

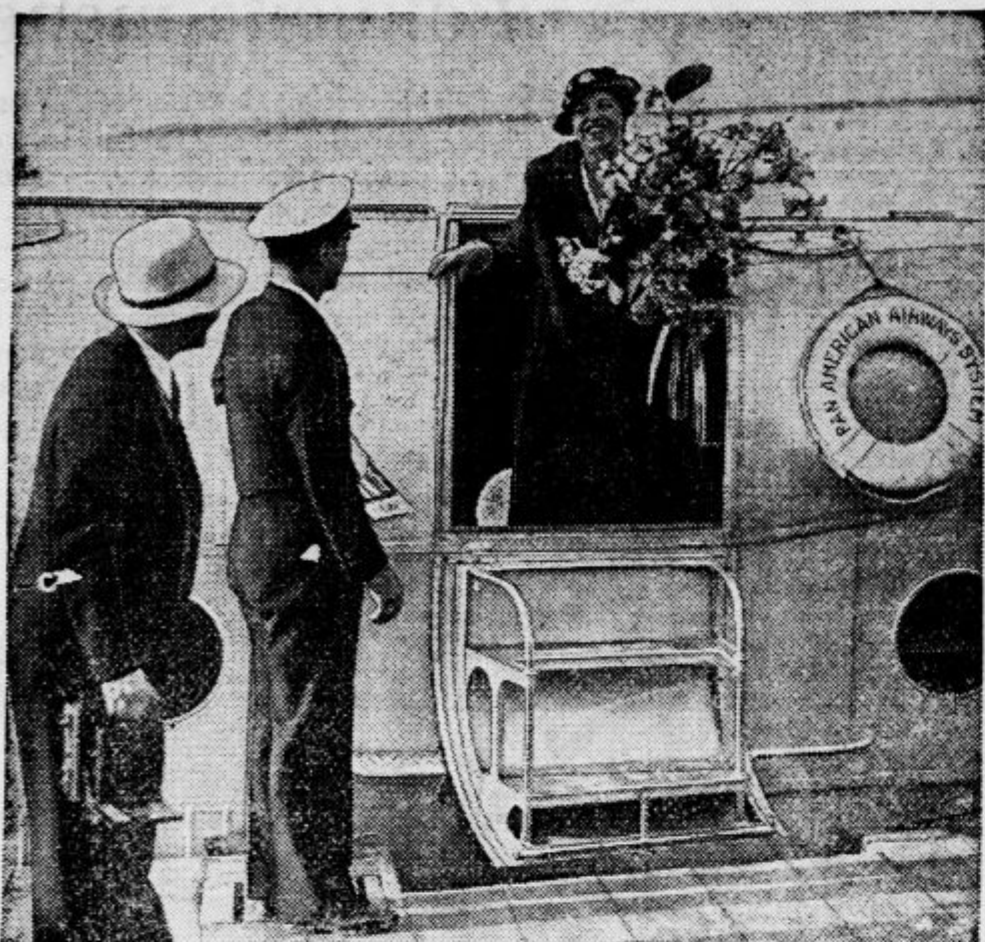
Kino v Ptujtu bo predvajal v sredo in če- trtek ob 20. film »Strahote pustinja«. Do- detek Ufin tednik.

Narodna knjižnica in čitalnica v Zagre- bu, Gunduličeva 24, priredi v sredo 4. t. m. ob pol 21. društveni sestanek s preda- vanjem dr. Mikša, kako so pred sto leti živeli v zagrebški okolici (s filmom). Go- stje dobrodošli!

Naročite — čitajte
»LJUBLJANSKI ZVON«

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Oceanski polet gospe Rooseveltove

Soprog predsednika ameriških Zedinjenih držav je poletela iz Washingtona na otok Porto Rico v Zapadni Indiji

Morilka prefekta Causereta

Pred pariškim porotnim sodiščem se je začela obravnava proti Germainu Houotovi, ljubici prefekta Causereta, ki je ustrelila svojega ljubčka pred nekaj meseci z revolverjskim strelom. Houotova, ki se je izdajala za »d'Anglemontovo«, skuša sedaj umor prikazati kot nesrečo pri manipulaciji z orožjem. Pravi, da jo je Causeret ogrožal, nakar je segla po samokresu, ki se je nenadoma sprožil.

Houotova ima za seboj burno življenje. L. 1911. je bila prijateljica princa Franca

Pariška moda

Bolero obleka iz črne svile z vezivom

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice urejeno prebavo. Specialni zdravniki silnega slovesa sprčujejo, da so z učinkom staropreizkušene »Franz Josefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

B. Br.:

Dobri vojak Sergej Kiviladze

Pred nekaj leti, ko je na naših mejah še bohotno cvela konjunkturna tihotapševina in so se včasih pomikale cele kolone goveda preko meje, je z drugimi sorojaki stražil našo mejo v Zireh, v Sorici, v Logatcu ali tam nekje tudi Gruzin Sergej Kiviladze. Vrl vojak, slepo vdan svojim starejšinam, je opravljal službo pograničnega stražarja vestno, kakor malokdo. V isti četi s Sergejem sta služila tudi bivša oficirja Petrov in Ivanov, tako da je dobri Kiviladze, ki v carski službi ni prišel preko osnovne stopnje prostaka, imel kar dve oblasti nad seboj: jugoslovenskega poveljnika straže in oba gospoda poročnika Petrova in Ivanova. Poveljnik straže je pravično razdelil službo in določil dneve za obhod po terenu, gospoda pa sta kratko malo naložila Sergeju, da je patroliral za nju. Vkljub vsemu je Kiviladze videl v obeh gospodih še vedno nedotakljivo predpostavljeno oblast, katere željam in poveljem se navaden vojak ne sme ustavljati.

Tako je Gruzin Sergej Kiviladze patroliral skoraj sleherni noč po obmejnih goščavah in preprečil marsikako tihotapstvo. Često pa je zalotil zlikovce na samem dejanju in jim zaplenil živino. V teku mesecev je tako zadržal dvajset pet volov, ki so jih njih gospodarji v okrilju črne noči gnali v deželo, kjer oranže cveto. Finančna uprava si je to dobro in uspešno službo vestnega

stražarja točno beležila in kakor je počasna, je iz Beograda nekoga dne le prišlo obvestilo, naj se Sergeju kot delež na zaplenjenih volih izplača po šeststo dinarjev za komad s primerno pohvalo za odlično službovanje. Kiviladze je bil oboje prav vesel in prisegel si je, da bo svoj posel vršil odlej še vestneje, kajti doslej še ni bil doživel, da bi kake država izplačala navadnemu vojaku zaslužen nagrado. Kjerkoli je še služil, vedno so nagrade pobrali višji gospodje. Tu mu pa kar nenkrat zavale petnajst tisočakov! Gotovo ga ni bilo oni čas človeka, ki bi bil bolj navdušen za Jugoslavijo in ki bi ji pel tako slavo, kakor Gruzin Sergej Kiviladze. »To je država, to je kralj,« je govoril v eno mer in dejal bi bil še več, toda po naše sploh ni znal govoriti, pa tudi njegova ruščina je bila od sile trda in neokretna. Zato pa so tem več govorile njegove oči, njegovo srce se je smehljalo od zadovoljstva, kadar mu je roka obtipala petnajst tisočakov v levem prsnem žepu. Pri takih prilikah mu je roka sama od sebe posegla po kinžalu, da pokolje vse sovražnike Jugoslavije. Gospoda Ivanov in Petrov pa sta bila starega vkoreninjenega nazora, da nagrade pač prisluži vojak, dobivajo pa jih vedno in povsod v kolikaj urejenih državah le njegovi starejšine. Skušala sta čez par dni raztolmačiti trdoglavemu Gruzinu svoj nazor. »Sergej,« ga pokliče po činu starejši Petrov. »Izvolite, vaše blagorodje,« se odzove Kiviladze in se strumno postavi

Občutno vrzel

v Izobrazbi, ki vas spriče pomanjkanja oziroma predragih pripomočkov ovira na vaši poti do uspeha, izpolnite s čitanjem ilustriranega tedenskega obzornika »ZIV-LJENJE IN SVET«. Posamezni zvezki samo 2 Din. V redni naročnini samo 20 Din na tri mesece. (Okoli 400 strani poljudno znanstvenega in zabavnega štiva z mnogimi slikami). Uprava: Ljubljana, Knafljeva ulica 5

Kakšno višino lahko dosežejo baloni?

Prof. Piccard je izdal knjigo »16.000 m«, v kateri opisuje svoje polete in se bavi z vsemi problemi, ki jih je treba rešiti v zvezi s stratosfero.

Med drugim obravnava tudi vprašanje, kako visoko se lahko dvigne balon s posadko. Rusi trdijo na podlagi svojih izkušenj, da leži meja v višini 43.000 m. Prof. Piccard je bolj skeptičen in skuša svoje mnenje podpreti z računi. Balon s premerom 120 m in iz najlažjega blaga, ki bi tehtalo po zgostitvi s kvačkom samo 100 g na kvadratni meter, bi tehtal z gondolo in vsem drugim 5390 kg. Plina bi imel 905.000 kubičnih metrov in bi dosegel višino 37.000 m. Za 43.000 m bi pa potrebovali že gumiran balon s premerom 240 m, torej dvakrat več.

Iz tega sklepa prof. Piccard, da bo z balonom mogoče doseči višino med 20 in 30 km. Letala s sedanjim tipom motorjev zmorejo še manj, namreč 16 do 20 km.

Kaj lahko postane iz boksarja

Bivši svetovni prvak v boksanju Gene Tunney, ki je premagal Jacka Dempseyja in Macks Schmelinga, je bil v zadnjem času izvoljen za ravnatelja »New York Shipbuilding Company«. Če bo novi ravnatelj dejansko izvrševal svojo službo, ni znano.

Ljutomerska in radgonska

VINA

v sodih in steklenicah
ter svoj priljubljeni

SEKT

nudi
Vinogradniško veleposestvo
in vinske kleti

Clotar Bouvier v G. Radgoni

Zastopnik: KAREL FAVAI
Ljubljana, Celovška 44, istotam
ZALOŽNA KLET IN BUFFET

V boju proti gangsterjem

Ameriški policijski agenti so opremljeni z jeklenimi »stetovniki«, ki naj bi jih ščitili pred krogami banditov

Novi policijski prefekt

Policijska prefektura v Parizu ima letos velike spremembe. Po Chiappeovem odhodu je prišel za prefekta Bonnefour-Sibour, zdaj pa je imenovan za prefekta Langeron

Umiranje nemških listov

Nemška »Frankfurter Zeitung« je objavila uvodnik z naslovom: »Ali smo dolgotrajni?« S tem je vprašala svoje čitatelje, kako presojajo nemško novinarstvo, ki vsebinsko, a tudi po nakladi strahovito pada, odkar je prišel na krmilo Hitlerjev režim. Dnevnik so izgubili v zadnjem času nad pol milijona naklade samo zaradi svoje puščobe in uniformiranosti. »Vossische Zeitung« preneha izhajati konec tega meseca. »Berliner Tageblatt« sicer ne bo ustavljen, pač pa se bo prilagodil novim razmeram.

Spomenik Darwinu

Na otoku San Cristobal, ki pripada Galapagoskemu otočju, bodo v kratkem odkrili spomenik Darwinu. Oblasti so sklenile postaviti spomenik zategadelj, ker je Darwin na tem otoku raziskoval živalske vrste, ki so ga napotile k odkritju o razvoju vrst

Odprava na Himalajo

Te dni je odpotovala iz Monakovega nemška ekspedicija na Himalajo. Odprava sestoji iz inženjerja Willyja Merkla in nekaterih tirolskih hribolazcev. Člani ekspedicije so se odpravili v Genovo, kjer se bodo vkrcali na ladjo, ki jih popelje v Indijo. Jedro ekspedicije se odprže za sedanji izvidniki iz Monakovega 13. aprila. Odprava bo skušala splezati na vrh 8120 m visokega Nanga Parbata.

Gledališki skandal v Rimu

V kr. rimski operi je prišlo te dni pri krstni predstavi Malipierove opere »Zgodba o zamenjanem snu« do gledališkega skandala, kakršnega ni videla Italija že leta in leta. Vzrok skandala je iskati v tem, da je bilo občinstvo silno nezadovoljno z libretom, ki ga je napisal pisatelj Luigi Pirandello, po drugi strani pa je odklanjalo tudi moderno glasbo. Med odmorom so se poslušalci zaradi divergentnih mnenj skoro dejansko spoprijeli.

Ponesrečen samomor

Neka 24letna mladenka iz Alicante je hotela v Madridu izvršiti samomor. Skočila je skozi okno iz tretjega nadstropja na ulico na živahno cesto. Naključje je hotelo, da ni padla na kamen. Obledela je na strehi nekega mimo vozečega avtomobila, v katerem se je vozil zdravnik. Mož je odredil, naj odpelje dekle z njim naravnost v bolnišnico. Ko so prispeli tja, pa se je izkazalo, da je ostala mladenka docela nepoškodovana.

Čitajte tedensko revijo „ZIVLJENJE IN SVET“

Fotomaterjem, fototrgovinam in poklicnim fotografom je namenjena prava nemško-slov. FOTOGRAFSKA TERMINOLOGIJA

Cena 10 Din. — Naroča se pri upravi »Fotoamater«, Ljubljana, Prešernova 5.

...i seveda!
preprečuje tudi
poslanek zobnega
kamna

Doramad
zobna krema z blagimi žarki radija!

Ljubljanski zmaj

Pripovedka iz stare Ljubljane

Bilo je v tistih davno minulih dneh, ko je Ljubljani vladal še strašen zmaj. Ta zmaj je imel ogromno žrelo, iz katerega je švigal žgoč ogenj. Spomin na to pošast se je ohranil med drugim tudi v grbu ljubljanskega mesta z zmajem nad stolpom. Meščani so morali zmaju prinašati dan na dan človeško žrtev. Nesrečneža so spremljali v žalnem sprevodu po študentovski ulici navzgor na grad. Zmaj pa je začel takoj rjuti, ko je zadahel človeško meso. Rjul je tako močno, da se je treslo vse mesto.

Doli v mestu pa se je nahajala blizu študentovske ulice »Črna šola«. V njej so se učili meščanski in plemiški sinovi latinščine in raznih drugih ved. Pripoveduje se celo, da so znali delati točo.

Prišel je čas, ko bi tudi eden izmed učencev te šole moral biti žrtvovan strašnemu zmaj. Po starem običaju bi moral to biti oni učenec, ki bi najslabše prestopil izpit.

Poleg zbora mestnih učencev so prisostvovali izpitu mestni sodnik, predstojnik mestnih čehov in mestni pisar.

Simplicius Emonus je bil sicer dobro srčen deček, toda za učenje ni bil posebno navdušen. Potikal se je rajši po Barju in nabiral cvetlice. Barjanske vile, ki so se časih v temnih nočeh prikazovale v obliki svetilkajočih se vešč, so ga vzbujale. Kadar je na Barju sanjari, so prišle vedno k njemu ter mu delale družino.

Simplicius Emonus je bil prepričan, da bodo njega darovali zmaj. Dan pred izpitom je šel žalosten proti Barju ter se jokal. Vile so imele z njim sočutje. Sklenile so, da mu bodo pomagale. Velele so mu, naj se usede na čarobno preprogo. Ko se je usedel, so ga v brzem poletu odnesle v mesto Nürnberg. To mesto je slovelo zaradi lijk, s katerim so vili valili lenuhom v glavo učenost. Tu se je nahajala tako rekoč visoka šola za svetovne učenjake. Tudi Simplicius Emonus je brez truda sprejel vase vso tedaj znano učenost.

Ko se je vrnil v Ljubljano, je s ponosom stopil pred izpraševalno komisijo. Izpiti je na veliko začudenje svojih zalostnih sorodnikov sijajno opravil. Tako je bil rešen krepeljev hudobnega zmaya.

Ko je pozneje postal Simplicius Emonus mestni sodnik, se mu je posrečilo vkleniti hudobnega zmaya v mestni grb. Barjanskim vilam pa je iz hvaležnosti postavil lep vodnjak, ki še danes diči mestni trg stolnega mesta Ljubljane. Steska

Vitka linija

Sally Eilers, nova filmska zvezdnica, telovadi dnevno dve uri, da ohrani svojo vitko postavo

Sportna nedelja

Poraz in zmaga proti Bolgarom

V nedeljskih revanžnih tekmah za trening proti dvema bolgarskima moštvoma je naša reprezentanca tesno izgubila v Beogradu, druga pa enako zmagala v Sofiji

Beograd, 2. aprila
Včeraj sta se v Beogradu in Sofiji ponovili trening-tekmice prvih in drugih garnitur obeh državnih reprezentanc. Kakor znano, smo ob enaki tekmi pred 14 dnevi na nasprotnih igriščih dobili z 2 : 1. Včerajšnja nastopa naših reprezentanc sta se končala z majhnim plusom za Bolgare, vendar pa so vsi soglasno mnenja, da je bila igra naše prve garniture v Beogradu zelo slaba, kar nam daje za težak nastop proti Rumunom zelo šibke nade.

Bolgarija A : Jugoslavija A 3 : 2 (0 : 0)

Naša reprezentanca je nastopila kot favoriti, ki ji je do odmora pomagal se veter in kljub temu je odšla poražena s terena. Zmaga Bolgarov je bila popolnoma zaslu-

žena, ker so naši od začetka do konca igrali zelo raztrgano. Res je sicer, da so se vsi igralci zelo potrudili, toda vsak je igral preveč za sebe in tako ni bilo v moštvo nobene kombinacije in nobenega pravega sistema. Najslabša v enajstotici je bila krilka vrsta, kjer je najbolj razočaral Gayer. Lechner je bil nekoliko boljši od Arsenijevića. Napadalna vrsta je bila slabo sestavljena in je tudi zelo malo streljala, kar je bilo posebno pred odmorom malo taktično. Obramba se je borila s spremljivo srečo. Tudi Glaser ima precej na vesti tretji gol.

Prvi polčas je potekel v premoči domačih, toda končal se je brez gola. Po odmoru so imeli Bolgari mnogo več od igre in so tudi mnogo več streljali. Gola za Jugoslavijo sta zabila Kragić v 29. in Živković v 30. min. (iz enajstmetrovke).

Dva neuspeha Ilirije v Gradcu

V nedeljo in včeraj je ljubljanska Ilirija nastopila v dveh tekmah na turnirju graških klubov — Moštvo je kljub porazoma napravilo dober vtis

Gradec, 2. aprila
Včeraj in danes se je v Gradcu večji velikonočni nogometni turnir, ki se ga je razen graških klubov, GAK, Sturm in Hakoah, udeležila tudi ljubljanska Ilirija.

Prvi dan svojega gostovanja je Ilirija doživela nezaljubljen poraz, ki ne ustreza poteku igre niti znanju, ki sta ga pokazali obe moštvi. Na igrišču se je zbiralo do 2000 ljudi, ki so z velikimi simpatijami spremljali igro gostov, obenem pa protestirali proti krivičnim sodnikom odločitvam. Sodnik je v glavnem s piskanjem off-sideov in sfoulave obično škodoval Iliriji. Tla na igrišču so izredno trda, česar Ilirija ni vajena in v teh okoliščinah je razumljivo, da se ni mogla uveljaviti kakor je zaslužila. Ker je imela še precej smole in je GAK zaigral kot že dolgo ne, je bila njena usoda zapečaten.

GAK : Ilirija 5 : 1 (4 : 1)

Ilirija je nastopila v postavi: Rožič, Sabla, Bergele, Unter, Varšek, Sočan, Lah, Slapar, Svetič, Vili, Pikič in Pfajfer.

Moštvo je kot celota napravilo dober vtis in je po dolgem presledku pokazalo mnogo vigranosti in razumevanja, predvsem pa izredno voljo in zagrizenost, česar smo dosledaj skoraj redno pogrešali. Vrata je bil dober in je branil nekaj stvari v velikem stilu, toda dva gola je treba skoraj pisati v njegovo breme. Obramba je bila dobra, vendar se je zdelo, da ji manjka nekoliko kondicije. Krilci so rešili svojo nalogo zadovoljivo. Varsku bi bilo treba nekaj več pregleda, ostalima dvema pa

Velikonočni nogomet v Mariboru

Maribor, 2. aprila
Za velikonočne praznike sta SK Železničar in ISSK Maribor nastopila proti ZSK Hermesu iz Ljubljane. Hermes je bil v nedeljo gost SK Železničarja, danes pa ISSK Maribora. V nedeljo je bilo srečanje med SK Železničarjem in ZSK Hermesom v znamenju borbe za pokal prometnega ministrstva, ki ga brani subotični ZAK. Oba nasprotnika sta se dogovorila, da porabita nedeljo za izločilno tekmo za prvenstvo jugoslovanskih železničarskih klubov. Kot vsako leto, tako je tudi letos Hermes izpadel že v predtekmi, dočim bo SK Železničar tekmoval dalje, najbrže proti zagrebškemu Železničarju.

Železničar : Hermes 3 : 1 (2 : 0)

Svojo tekmo sta Železničar in Hermes odigrala v nedeljo pod vodstvom g. Nemca v teh postavah:

SK Železničar: Mahajnc, Frangeš II, Frangeš III, Ronjak, Frangeš I, Škof, Vlado, Pezdicek II, Efferl, Pavlin, Habit.

ZSK Hermes: Oblak, Klančnik, Košmerl, Kretič, Košenina, Cebolin, Kos, Skrajner, Primar, Brodnik, Mokorel.

Igra je tekla zelo živahno, žal pa je pri tem močno trpela zaradi ostrosti in sirovosti. Dober del tega gre na sodnikov račun, ki ni pokazal potrebne energije, da bi preprečili tako igro. Sportne instance so že ponovno imelo priliko videti, kakšna so naša igrišča ob srečanju važnejših nasprotnikov, tako da si bodo morali postaviti kot prva naloga, da bodo ukrenile vse potrebno — pri klubih in pri sodniški sekciji — da se neugodne igre po današnjem vzorcu ne bodo več ponovile. Sodniki bodo morali uporabiti najostreje mere proti igralcem, ki se preveč poslužujejo telesne igre.

Železničarji so se zopet pokazali kakor zelo borbeno moštvo, v katerem pa nekateri preradi prestopajo dovoljene meje. Ožja obramba je delovala sigurno kot običajno, dasi se zdá, da sta branilca vedno bolj nevarna igralca. V krilski vrsti je seveda dusa Frangeš I, ki igra v splošnem zelo postrtno; sem in tja pa ima slabe trenutke, zaradi katerih je povzročal mnogo kazenskih strel. V napadu je najbolj ugažal trio, ki je lepo napredoval in parkrat zelo ogrožal vrata Hermesa. Moštvo je v celoti bolj borbeno kot moštvo Hermesa, kar je bilo tudi odločilno pri rezultatu.

Hermes ni mogel pokazati lanske forme. Dočim so se nekateri kot posamezniki zelo odlikovali, so drugi kazali napake mnogo pod običajno formo, kot celota pa enajstotica najbrže še ne bi bila sposobna za težak bor. Napadalna vrsta ni napravila vigranega vtisa. Najboljši moč v kvintetu je bil vsekakor Skrajner, ki je poslal na nasprotnikova vrata serijo zelo nevarnih žog. Prav dober in neumoren je bil tudi Mokorel na levem krilu, ki pa v Brodniku ni imel pravega soigralca. Krilka vrsta je bila defenzivno boljše kot pri podpiranju in držanju zveze z napadom. Zelo postrtno se je v tej formaciji udeleževal Kosenina, ki je bil duša moštva. Obramba je

boljšega pokrivanja in podajanja. Napad je bil premalo povezan. Krilci sta igrali dobro, toda imeli sta pri streljanju deloma smole, deloma pa izbornega vratarja GAK proti sebi.

V predtekmi je Sturm porazil Hakoah z 9 : 2 (4 : 1).

Sturm : Ilirija 4 : 2 (2 : 0)

Pred 3000 gledalci se je danes odigral finale turnirja. Ilirija je danes nastopila v naslednji postavi:

Rožič, Svetič (Bergele), Unter, Bogme, Varšek, Sočan, Luce, Sandl, Vili, Slapar, Pfeifer.

Gostje so se posebno uveljavili v drugem polčasu, ko so zaigrali s neverjetno voljo in elanom. Vsi so storili več kot svojo dolžnost, toda kljub temu je treba posebej omeniti Sočana, ki je bil najboljši mož na polju sploh. Obramba je nekoliko uplaval, Rožič v голу je bil prav dober in dobljenih golov ni mogel ubraniti. Krilci so bili izredno pridni in postrtnovalni. Napad se je po dveh lepih golih, ki sta ju zabila Vili in Sandl, ob stanju 2 : 0 in 3 : 1 odlično uveljavil, toda imel je veliko smolo. Pravilen rezultat današnje tekme bi moral biti neodločen.

Sturm je dobro vigrano in izenačeno moštvo ter ima posebno v srednjem napadalu sijajnega tehničarja, ki je pripravil večino pozicij.

Sodnik je bil nekoliko boljši kakor včeraj, vendar pa je tudi mnogo grešil v obojestransko škodo.

V predtekmi je GAK porazil Hakoah s 8 : 1, toda njegova igra je bila mnogo slabša kot včeraj proti Iliriji.

opravila svoj posel zelo solidno, branilca sta ubirala zelo pametno taktiko in sta imponirala z dolgimi osvobodilnimi streli. Vrata je bil zlasti v drugi polovici igre zelo siguren. Hermes dolgo ni mogel do pravega poleta. Vses polčas si je dal igro povsem zmešati. V zagrizeni igri z nasprotno obrambo napad, prepričan svoj usodi, ni mogel uspevati. Šele v drugem polčasu se je enajstotica deloma znašla in zaigrala prav dobro vsaj v trenutkih.

V predtekmi je rezervna SK Železničarja v prijateljski tekmi zmagala nad rezervno SK Svobode v razmerju 4 : 2 (1 : 1). Ta tekma niti najmanj ni bila prijateljska in je moral sodnik g. Jančič izkjučiti kar 4 igralce.

Danes je ZSK Hermes nastopil na igrišču ISSK Maribora v ljudskem vrtu proti ISSK Mariboru.

Hermes : Maribor 2 : 1 (1 : 1)

Dočim so Hermežani nastopili skoraj z istim moštvom, kakor včeraj proti Železničarju ter izmenjali samo srednjega napadalca, ki ga je igral Zalokar, je Maribor nastopil z naslednjim moštvom:

Koren-Kurent, Oka-Konič Kirbiš, Kukanja-Miloš, Dušan, Starc, Vesnaver, Jurgec.

Po včerajšnji zmagi Železničarja je bilo precej zanimanja, kako bodo odrezali beločrni. Tesno zmago je odnesel Hermes, ki pa s svojo igro v prvem polčasu ni dal slutiti, da bo postal zmagovalac. V borbi z dobro razporejeno in s svojim napadom gostom ostalo le malo prilike, da pokažejo svojo umetnost. Pokazali pa so že ob koncu prvega še bolj pa v teku drugega polčasa, da so v dobri kondiciji.

V igri proti Mariboru so se še bolj pokazale vrline in pomanjkljivosti vsega moštva kakor tudi posameznikov. Glavno besedo je imela ožja obramba, ki je rešila marsikatero kočljivo situacijo. Dobra je bila morda tudi krilka vrsta, dočim se napad ni posebno izkazal. Oba gola sta bila dosežena bolj iz slučajnih okoliščin.

Maribor je kljub porazu zapustil ugoden vtis. Moštvo belo-črnih se je pokazalo z dobre strani. Imelo je dve tretjini igre v svojih rokah in bi po poteku igre moralo zmagati. Sreča pa jim ni bila naklonjena, zastreljali so tudi enajstmetrovko.

Posamezne formacije so dobro povezane in napad je v polju lepo pridobil na terenu in tudi lepo kombiniral, toda pred golom je odpovedal. Tako so ostale številne zrele in prezele situacije neizkoriščene. Krilci so bili dobri, prav tako tudi ožja obramba. Igra sama je bila živahna in fair. Sodil je g. Bizjak.

V predtekmi je mladina Maribora porazila v prijateljski tekmi mladino Svobode s 4 : 1 (2 : 0). Sodil je g. Vesnaver.

Ne samo sport,

ki je v prvi meri koristen telesnemu zdravju, ampak

tudi duhovna izobrazba

je potrebna odrasli mladini v naših časih. Najbolje in najučinkovitejše priliko za izobrazbo, ki je ni mogla dati šola, nudi ilustrirana tedenska revija »ZIVLJENJE IN SVETA«.

Uprava: Ljubljana, Knašjeva ulica 5

Tekmo je sodil Mika Popovič. Na igrišče je prišlo do 7000 gledalcev.

Jugoslavija B : Bolgarija B 1 : 0 (0 : 0)

Sofija, 2. aprila
Včerajšnja tekma med drugima garniturama Jugoslavije in Bolgarije je posetilo okoli 10.000 gledalcev. Publika je jugoslovenske sprejela z navdušenim vzklikanjem. Nasprotnika sta bila precej enakovredna in je bila zmaga Jugoslavije precej časa v zraku. V prvem polčasu se je odlikoval vratar Čulić, ki je ubranil siguren gol blizu droga, pri tem pa se je tako poškodoval da ga je moral zamenjati Jakšić. Igra prvega polčasa je šla večinoma po zraku.

Po odmoru je bila igra tehnično lepša. Jugoslovenci so se odlikovali v igri z glavno. V tem delu igre je bil poškodovan srednji krilec Vojinović. Gol za Jugoslavijo in edini gol tekme je zabil Kodrja.

V Celju

Atletik : Maribor 4 : 2 (3 : 0)

Celje, 2. aprila.

Na veliko nedeljo popoldne je gostoval ISSK Maribor v Celju in odigral na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« prijateljsko nogometno tekmo s celjskimi Atletiki, ki so zaslužno zmagali v razmerju 4 : 2 (3 : 0).

Mariborski gostje so nudili zadovoljivo tehnično in kombinatno igro, bili so v prvem polčasu v lahni premoči, toda neodločni pred golom. Atletiki so igrali postrtnovalno in so situacije pred nasprotnikovim golom po večini dobro izrabili. Tekma ni bila posebno zanimiva. Goli za Atletike so padli v 14., 39. in 45. minuti prvega ter v 44. minuti drugega polčasa, gola za Maribor pa v 17. in 33. minuti drugega polčasa.

Tekmo je sodil g. Stoklas precej površno. Publike okrog 200.

Ostale nogometne tekme

Zagreb: Hakoah (Dunaj) : Hašk 2 : 2 (1 : 1). Gradjanski : Hakoah 2 : 0.

Split: Hajduk : Concordia 2 : 1 (v nedeljo in včeraj).

Namesto lige — pet skupin

Na nedeljski izredni skupščini JNS je bil z veliko večino sprejet predlog za spremembo tekmovanja za državno prvenstvo — Ljubljana bo igrala z dvema kluboma v V. skupini

Beograd, 2. aprila
Včeraj ob 9. dopoldne se je vrnila v dvorani Delavske zbornice izredna skupščina JNS, ki je imela na dnevnem redu samo vprašanje spremembe sistema tekmovanja za državno prvenstvo. Na skupščini je bilo zastopanih okrog 500 klubov. Ker je vprašanje v glavnem razčistilo že sobotna konferenca delegatov, je skupščina potekala izredno hitro in brez hrupa kakor je sicer običajno.

P. otvoritvi predsednika in poročilu tajnika o situaciji, ki je nastala po decembrski redni skupščini JNS, je g. Boško Simonović predložil svoj predlog za nov način tekmovanja. Po tem predlogu se bo državno prvenstvo odigralo v dveh delih, in sicer najprej po skupinah in nato v finalnih tekmah.

Vse območje JNS se razdeli na pet skupin, v te pa se uvrstijo naslednji klubi:

I. skupina: BSK, Jugoslavija, Vojvodina in prvaka SuNP in BLP;

II. skupina: Bask, Sparta in prvaki krajevskih, nižje in skopljanskega podsaveza;

III. skupina: Hajduk, Split, Slavija (Sarajevo) in prvaka SaNP.

IV. skupina: Concordija, Slavija (Osijek)

Hazena

Atena : Ilirija 1 : 0 (1 : 0)

Ljubljana, 2. aprila

Obe družini sta nastopili na velikonočno nedeljo kompletni in v najjačih postavah. Glede na začetek sezone je bila igra še na zadostni višini. Tesna zmaga Atene ostre za poteku igre. Obe družini sta bili najboljše v obrambi, kar se vidi že iz rezultatov. Krilke bodo tudi kmalu v polni formi. le ob napada potrebujeja še precej dela. Kombinacija po sredini je zadovoljiva, pred vrati pa so vse napadalke še vse preveč okorne.

Prva se je znašla Atena, ki je tudi v sredi prvega polčasa po tci zabila svoj gol. Konec igre je pripadel Iliriji, ki pa proti izborni Bernikove in Petričevi ni mogla izenačiti. Ilirija je v drugem polčasu prinesla svežo moč v napad, ki je igro sicer nekaj poživila, toda pred golom pa tudi ni nadkriljevala ostalih napadalcev.

Drugi polčas je sodnik iz neznanih razlogov podaljšal kar za cele štiri minute. Sodil je g. Jurman prav dobro in objektivno skoraj do konca tekme, ko je že postal nekoliko šibkejši. Zeleti bi bilo, da bi podsavez svoje treninge — tekme objavljval vsaj 48 ur prej v listih in jih v splošnem določal za primernejše termine kot je velikonočna nedelja.

Službene objave Ljubljanskega podsaveza JSZS. Jutri popoldne ob 17.45 sestanek častnega damskega komiteja, ki naj se ga udeležijo sledeči člani uprave: dr. Bradac, prof. Jelencova in prof. Stepišnik Sestane.

je v damskem salonu kavarne Emone Ravnotam je ob 19. tudi redna seja upravnega odbora. Dnevni red važen!

SK Ilirija (lahkotetiška sekcija). Popoldne ob 17. dalje bo trening na igrišču, ki naj se ga udeleže vsi, ki utegnejo. Ob 19. bo prav tam strogo obvezen tre-

ning za country tekače, ki naj se ga udeleže: brata Starmana, Sporn, Osterman, Habič, Illovar, Vrečko, Pirš, Senčar Lado.

(Hazenka sekcija.) Drevi ob 18.15 trening za vse članice. Garderoba na drsališču.

Boža, Angelca, Anči sigurno. One, ki so ob 18.15 zadržane, imajo trening ob 19.

SK Reka. Drevi ob 12.21. seja upravnega odbora v gostilni Sokolskega doma na Viču.

Smučarki tečaj alpske smuče šole in Janje bo od 5 do 15. t. m. Vsi udeleženci naj se sestanejo 4 t. m. zvečer v hotelu Zlatorog ob Boh jeztru in ne pri Sv. Janezu, kakor je bilo javljeno. V tečaju bo poučevalo več učiteljev. Da bo ustrezno znanju vseh tečajnikov. Poleg tehnične pouka so na sporedu tudi lažje in težje ture, tako na Pršice, Ovčarijo, Komno, Boture, Hribarice itd. Vremenske prilike in sneg so odlični kot še nikoli doslej.

Proti predlogu je govoril samo delegat Baska, Jugoslavija je glede na veliko večino, ki se je pokazala za Simonovičev predlog že na konferenci, svoj predlog umaknila. Nato se je dvakrat glasovalo, in sicer obratkar z ogromno večino za spremembo starega sistema in za uvedbo skupin po predlogu Simonovića (455 : 43 in 447 : 65).

Skupščina je bila zaključena kmalu po 12. uri.

Na kongresu Fise, ki je bil med tekmami v Sollefeldu, so bili sprejeti važni sklepi glede prihodnjih velikih zimskih sportnih prireditvev. Na zimski olimpiadi v Garmisch-Partenkirchenu (l. 1936) bosta prvi na sporedu smuk in slalom za moške in dame. Sklep je bil sprejet proti volji skandinavskih držav, ki nočejo damske udeležbe. Prihodnje tekme Fise v nekaj in skokih bodo na češkoslovaškem, glede prizorišča ostalih disciplin pa se bo sklepalo na eni izmed načelstvenih sej. Pri volitvah je bil izvoljen novi predsednik stotnik Oestgaard (Norveška), za podpredsednika pa grof Hamilton (Švedska) in polkovnik Bobkovski (Poljska). Dosedanji predsednik Fise šved Holmquist je bil izvoljen za častnega predsednika.

Med raznimi državami, ki se temeljito pripravljajo za prihodnjo olimpiado, je treba omeniti tudi Švico, ki bo po pripravih in načrtih spravila l. 1936. v Nemčijo okoli 300 udeležencev. Približno tretjina je določena za zimsko olimpiado, ostali pa pojdejo na letne discipline v berlinski stadion.

Stroški bodo znali okoli sto tisoč frankov. Zaradi financiranja odprave je bil že zdaj izbran poseben finančni odbor, ki namerava prireditvi več propagandnih dni in zbrati na raznih sportnih proslavah potrebna sredstva.

Finsko čudo v tekih, slavni Nurmi, si je omislil novo sportno panogo, kegljanje. Nedavno se je udeležil večjega turnirja, kjer pa se še ni mogel otresti vseh nasprotnikov. Rezultat pa je bil kljub temu prav dober in prijatelji so trdno prepričani, da bo Nurmi tudi v tej panogi kmalu prekosil vse ostale in se tudi s keglji uveljavil tako kot se je na tekaških.

SPORT PO SVETU

O Sollefeldu se nismo pisali! Tamka na Švedskem so imeli letos tekme Fise v vseh disciplinah, razen smuka in slaloma, ki je bil v St. Moritzu. Vreme je sprva nagajalo in prireditelji so imeli precej stroškov s popraviljem skakalnice, pozneje pa je padel nov sneg in problem je bil rešen.

Na 18 km je startalo 130 tekmovalcev, med katerimi so trije Finci odnesli prva tri mesta: Nurme (1.) v času 1:04:29, Saarinen (2.) v 1:05:35 in Lappalainen (3.) v 1:06:08. Potem so se uvrstili šved Häggblad (1:06:10), Finck Kappinen (1:06:15) in Norvežan Hagen (1:06:22); slednji je imel najboljše čas kot tekmovalac za kombinacijo. Do 25. mesta sploh ni bilo nobenega Srednjeevropeca. Znani Nemec Leopold je zasedel s časom 1:12:46 komaj 52. na prejšnji znanec Bogner pa s časom 1:15:08 šele 72. mesto. To je bila konkurenca, vredna naslova prireditelja.

Na dan tekem v kombinaciji je zapadilo

tudi na skakalnici mnogo svežega snega in prireditelji so iz varnostnih razlogov skrajšali natečaj od 75 na 50 m. Kljub temu pa so tekmovalci še zmerom padali in je bilo 13 najpametnejše paziti na stil in sigurnost. Najbolj se je ravnal po tem Norvežan Ole Hagen, ki je vzdržal oba skoka na 58.5 oziroma 58 m in postal s 441.5 točke letošnji zmagovalac v kombinaciji na tekmah Fise. Za njim se je uvrstilo še 5 severnjakov (4 Norvežani in 1 Fincec), nato pa je pretrgal njihovo vrsto naš znanec Poljak Stefan Maruszarz, ki je dosegel 396.6 točke. Tudi njegov rojak Bronislav Czech si je izvojeval častno 13. mesto pred Nemci in drugimi močnimi konkurenti.

Stafeta na 4x10 km je prinesla Fincem pričakovano zmago v času 2:40:28, po srečni in popolnoma nepričakovano pa so zasedli drugo mesto Nemci (Motz, Schreiner, Bogner, Leopold) s časom 2:51:23. Zadnja moža švedske in norveške stafete, ki sta imela najmanj 10 minut naskoka pred Nemcem Leopoldom kot zadnjim, sta zšla na progi in sta se morala vrnati, kar jih je spravilo ob mesti. Na cilj sta prišla tako, da sta imeli obe stafeti končno enak čas (2:53:07) in sta si razdelili 3. in 4. mesto. Poljaki so s časom 2:56:01 ostali zadnji!

V nedeljo (25. februarja) je bilo skakanje — pred 20.000 gledalci. Sneg ni bil dober; toploper je zlezal na 2 stopinji pod ničlo, tako da je bilo vse mokro in lepo. Startalo je 73 skakalcev in prvo mesto je pripadlo Norvežanu Johanssonu z dvema — po dolžini prav za prav povprečnimi skokoma — na 59 m. Tudi drugi je bil Norvežan (Hovde), tretji pa šved Eriksson. Kot najboljši Srednjeevropec se je plasiral na 12. mesto Nemec Hans Ostler, ki je pustil za sebo celo Birgerja Ruuda in še marsikatero zvezdnika na skakalnici. V skakalnih tekmah Sollefelda ni prinesla senzacij!

Na 50 km so prišli po švedi na svoj račun. Pred tekmo je še enkrat zapadel sneg in proga je bila že zaradi tega zelo težka. Imela pa je razen tega še 1000 m višinske razlike in rezultat je bil, da je šlo izmed 77 prijavljenih samo 54 tekmovalcev na progo. Med samimi severnjaki je kiljan Ogi, ki je s časom 4:51:28 zasedel 37. mesto. V ostalem pa se je na prva mesta usidrala cela vrsta švedov razen Finca Reenena (na 3.), Norvežana Stenena (na 7.) in drugega Finca Heikkinena (na 10. mestu). Prvi je bil Wiklund v odličnem času 4:06:43.

To je bil ikonec v Sollefeldu, ki je pokazal, da bomo po Evropi še dolgo trenirali, preden bomo mogli severnjakom na snegu do živega!

Nemška smučarska zveza je pravkar angažirala norveškega olimpijskega zmagovalca iz Lake Placida Birgerja Ruuda za trenerja svojih olimpijcev za prihodnjo zimsko olimpijado. Ruud bo l. maja nastopil svoje mesto in se bo stalno naselil v Monakovem, kjer bo že poleti pričel teoretično pripravljati tekmovalce. Nemci so izbrali dobro, kajti Ruudov je malo na svetu!

Sonja Henie je letos osmič osvojila svetovno prvenstvo v umetnem drsanju za dame. Poleg nje je tekmovalo še 16 kandidatkinj, med katerimi je imela nekaj resnejše konkurence samo v prostem drsanju; končno pa se je izkazalo, da ji zaenkrat še nobena ne more ogroziti najvišjega naslova. Druga najboljša je bila mala Anglezinja Taylor, nato pa Landbeckova (Avglezina), Hulthenova (Švedska), Vinsonova (Amerika), Lainerjeva (Avstrija), Herberjeva (Nemčija) in Egedius (Norveška).

Na kongresu Fise, ki je bil med tekmami v Sollefeldu, so bili sprejeti važni sklepi glede prihodnjih velikih zimskih sportnih prireditvev. Na zimski olimpiadi v Garmisch-Partenkirchenu (l. 1936) bosta prvi na sporedu smuk in slalom za moške in dame. Sklep je bil sprejet proti volji skandinavskih držav, ki nočejo damske udeležbe. Prihodnje tekme Fise v nekaj in skokih bodo na češkoslovaškem, glede prizorišča ostalih disciplin pa se bo sklepalo na eni izmed načelstvenih sej. Pri volitvah je bil izvoljen novi predsednik stotnik Oestgaard (Norveška), za podpredsednika pa grof Hamilton (Švedska) in polkovnik Bobkovski (Poljska). Dosedanji predsednik Fise šved Holmquist je bil izvoljen za častnega predsednika.

Med raznimi državami, ki se temeljito pripravljajo za prihodnjo olimpiado, je treba omeniti tudi Švico, ki bo po pripravih in načrtih spravila l. 1936. v Nemčijo okoli 300 udeležencev. Približno tretjina je določena za zimsko olimpiado, ostali pa pojdejo na letne discipline v berlinski stadion. Stroški bodo znali okoli sto tisoč frankov. Zaradi financiranja odprave je bil že zdaj izbran poseben finančni odbor, ki namerava prireditvi več propagandnih dni in zbrati na raznih sportnih proslavah potrebna sredstva.

Finsko čudo v tekih, slavni Nurmi, si je omislil novo sportno panogo, kegljanje. Nedavno se je udeležil večjega turnirja, kjer pa se še ni mogel otresti vseh nasprotnikov. Rezultat pa je bil kljub temu prav dober in prijatelji so trdno prepričani, da bo Nurmi tudi v tej panogi kmalu prekosil vse ostale in se tudi s keglji uveljavil tako kot se je na tekaških.

UMIJTE ZOBE TAKO KAKOR UMIVATE ROKE!

MILO za ZOBE

JE EKONOMIČNO, KER TRAJA MNOGO DELJ KO KATERAKOLI DRUGA ZOBNA PASTA

Žena v sodobnem svetu

Žene v poklicu in gospodarska stiska

Zadnja številka »Ženskega Pokreta« je v celoti posvečena borbi poklicnih žensk proti redukcijam. Posebno pozornost vzbujajo članki, ki se zbirajo, ker posebno jasno očrtava sedanje zahteve naših žensk. Avtorica članka zavrača današnjo gonjo proti poklicnim ženskam, ki bo za rešitev krize brez koristi in pokazuje, kako bi se tudi pri današnjih razmerah vsaj delno izboljšalo stanje, ne da bi se delala krivica enemu delu prebivalstva. Delen vzrok našega slabega stanja je po mnenju avtorice gotovo v tem, da se nismo dovolj ozirali na stvarne potrebe naše zemlje in njenega prebivalstva. Mi smo kmetijska država, zato smo občutili posledice svetovne krize pozneje in ne tako katastrofalno, kakor so jih občutili čisto industrijske države. Skoro 80 odstotkov našega prebivalstva se bavi s kmetijstvom in na podlagi tega dejstva bi vsakdo sklepal, da se tej panogi gospodarskega življenja posveča posebna pažnja, da se temu ogromnemu številu prebivalstva nudijo vsa potrebna sredstva, da čim izdatneje izkoristijo svoje zemlje. Po podatkih statističnega letopisa iz l. 1930, smo imeli v naši državi naslednje strokovne šole: 3 državne srednje gospodarske šole, 27 banovinskih nižjih in specialnih in 2 fakulteti. V prvih dveh vrstah šol je bilo samo 1276 dijakov z 204 učnimi mesti, torej je prišla na 6 dijakov po ena učna mesto, kar bodi mimogrede omenjeno.

A istega leta, ko smo imeli za 80 odstotkov našega prebivalstva 32 specialnih šol (in 2 državni gospodarski), smo imeli še nastopne strokovne šole: 17 bogoslovnih, 17 umetniških, 34 trgovskih dvorazrednih šol in trgovskih akademij, 11 strokovnih obrtnih šol, 216 ženskih obrtnih šol, 402 splošni obrtni in obrtno-trgovski šoli, 4 šole za oskrbne sestre, 3 babske in 5 strokovnih šol prometnega ministrstva. Tudi pogled na naša vseučilišča nudi značilno sliko prav glede na gospodarski značaj naše zemlje. L. 1930, je bilo največ dijakov na pravnih fakultetah, medtem ko je gospodarska fakulteta po številu dijakov na petem mestu. In sicer je bilo na pravnih fakultetah 4638 dijakov (3982 moških in 656 žensk), a na gospodarskih fakultetah 607 dijakov (585 moških in 22 žensk). Starši polovice dijakov pravnikov so kmetovalci, a od dijakov na gospodarski fakulteti jih ima samo dobra petina starše kmetovalce.

Iz teh podatkov je razvidno, da imamo za 80 odstotkov prebivalstva 34 strokovnih šol, a za skoro 10 odstotkov prebivalstva, ki se bavi z industrijo in obrtno, in za skoro 4,3 odstotka, ki se bavijo s trgovino in prometom, 668 strokovnih šol. Če razdelimo število gospodarskih strokovnih šol na prebivalstvo, pride na vsakega 460.000 prebivalcev po ena strokovna šola, a prav tako pride po ena strokovna šola z industrijo, trgovino, obrtno, promet je na 20.000 prebivalcev. Ta statistika dovolj jasno kaže, da je naše strokovno šolstvo usmerjeno na napačno pot in da mora država tu napraviti temeljito reformo, da dvigne tisto panogo gospodarskega, ki je za nas najvažnejša in od katere zavisi usoda našega prebivalstva. Ako bi izvršili pregupacijo teh šol, bi se finančna stran državnega in banovinskih proračunov sigurno ne izpremenila mnogo, toda gotovo bi se zmanjšala brezposelnost. Če bi gospodarstvu poklanjali tako pažnjo, kakršno zasluži, bi se gotovo znatno zvišalo in bi se lahko zaposlilo mnogo več oseb s strokovno izobrazbo, s katerih pomočjo bi dvignili kvaliteto naših proizvodov, kar bi gotovo ugodno vplivalo tudi na aktivnost naše trgovinske bilance.

V tesni kavalziji zvezi z našim gospodarskim stanjem je gotovo vprašanje našega osnovnega šolstva. Dognano je, da je pri nas pol milijona otrok brez šole, in to so brez dvoma samo kmečki otroci. Na drugi strani pa imamo na tisoče brezposelnih učiteljev in zapiramo učiteljske šole.

Podrobno in premišljeno izdelan program o naših stvarnih potrebah bi nas mogel obvarovati mnogih slabih posledic: od vsega početka bi starši vedeli, v katero šolo naj pošljejo svoje otroke, v kateri stroki si bodo mogli ti otroci ustvariti eksistenco. Državni politiki pa bi ne bilo treba z nepopularnimi ukrepi vzdrževati ravnovesja med dohodki in izdatki. Zadovoljitev najbistvenejših potreb bi postopno dvignila civilizacijo našega kmečkega prebivalstva, kar bi dvignilo promet v naši industriji in obrtni. Pokazalo bi se potreba po dobrih prometnih sredstvih, zaradi česar bi dobili mnogi intelektualci primerno zaposlitev. Tedaj bi se izkazalo, da ne trpimo zaradi prevelikega števila intelektualcev — ker bi bili pravilno razdeljeni po strokah.

Naša prosvetna in gospodarska politika ima torej dve nalogi: 1. da pravilno usmeri in izvede organizacijo našega šolstva, 2. da smotno preuredi zlasti glavne panoge našega gospodarstva, tako da bi njihov razvoj ustrezal bistvenim potrebam prebivalstva. Svojo razmotritvijo zaključuje avtorica z naslednjimi besedami: »Moje prepričanje je, da je naša eksistenca v veliki meri ogrožena samo zato, ker smo 15 let zanemarljivo naše bistvene potrebe, ker nismo šli po poti, ki so nam ga narekovale stvarne razmere v državi. Primarno pravico moža in žene, pravico do dela in zaslužka, moremo zaščititi samo tedaj, če ustvarimo take razmere, da bomo uveljavljali svoje sposobnosti tam, kjer so resnično potrebne.«

Ko bi šel dosedanj naš razvoj v tem pravcu, piše dalje Štebjeva, ne bi bilo potrebno reševati krize na račun poklicnih žensk. Ko poslušamo te reševalce krize, imamo vtisk, da število žensk po službah sploh ne presegajo in da so ostali moški redka pojava. In vendar sploh nimamo žensk, ki bi zavzele višje položaje, tudi če bi imele za to vse sposobnosti, ker prodiranje na višja mesta zavisi od moških. Poleg tega na imamo poklice, kamor ženska sploh nima

dostopa: vojska, carinska in direktna prometna služba, orožništvo, teologija, upravna stroga in drugo.

Dosedaj izkazuje največje število žensk ministrstvo za prosveto in ministrstvo za promet v pošto-telegrafski službi. V učiteljski službi (osnovne, srednje in privatne šole) je bilo lanske leto 49,03 odstotka žensk in 50,97 odstotka moških, in sicer je razmerje tako, da prevladujejo v osnovni šoli ženske učne moči, na srednji pa moške s 60,67 odstotka. Na višjih šolah pa je bilo 12 žensk in 763 moških. V pošto-telegrafski službi je bilo v začetku 1930. leta 31,26 odstotka žensk in 68,74 odstotka moških, torej niti tretjina žensk, a niti ena ni bila v peti skupini ali višje. V resoru ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je petkrat več moških zdravnikov nego žensk.

Dogodki za mejo

Fašistični plebiscit

Trst, 30. marca.

Fašistični plebiscit je pri kraju. Dva dni so fašistični listi o njem še mnogo pisali, potem pa so nenadoma utihnili, ker so se gotovo prepričali, da njihovi »silajni« rezultati kot propaganda za fašizem poučeni evropski javnosti ne morejo do živga.

Volilna propaganda je koncem preteklega tedna zavzela tak obseg, kakršnega ni imela niti leta 1924, in 1929, ko položaj fašističnega režima še zdaleka ni bil tako utrjen, kakor sedaj, ko mu kot najučinkovitejša opora služijo baš gospodarska kriza. Po vseh slovenskih in hrvatskih vaseh so v poslednjih treh dneh pred plebiscitom priredili nešteto volilnih shodov, na katere so zbornali vse prebivalstvo od otrok do starcev in celo slepce, gluhozeme in pohablence. Po Goriskem, na Krasu in v Istri so vse zidove in stene polepili z nešteti volilnimi letaki. Med ljudstvom pa je se pojavil v manjših množinah tudi letak, ki ga je v slovenščini pozival, naj se polnoštevno udeležijo volitev, a naj glasujejo proti režimu. V tem letaku, ki ga je tudi objavila »Istra«, so antifašistični agitatorji zahtevali svobodno samoodlobo slovenskega in hrvatskega ljudstva, svobodno združevanja in tiska, obnovo slovenskih in hrvatskih prosvetnih društev, povratek pregnanih slovenskih učiteljev in drugih intelektualcev, amnestijo političnim kaznjencem in izdatno davčno razbremenitev ter podporo 2 milijonov nezaposlenih delavcev, kolikor jih je v resnici v Italiji. V njem so zatrjevali, da so se z našim ljudstvom solidarizirali tudi vsi milijoni zatiranih delavskih in kmetijskih proletariata italijanskega naroda.

Toda ta letak ni mogel niti zdaleka doseči svojega namena. Obubožno ljudstvo so znali fašistični agitatorji pridobiti z vse drugačnimi vabami. Na Krasu in v Istri so delili »Mussolinijevo« moko, v Trstu in po drugih mestih so napovedovali, da bodo v kratkem zaposlili vsi brezposelni delavci, le v Trstu nad 2000, v Istri so zadalženim kmetom obljubljali posojila v smislu uredbe, s katero je režim prevzel obveznost plačati 3% za obresti. Kolikor pa niso pomagala takšna sredstva, je zaleglo nasilje. Trgovcem in obrtnikom bi odvzeli njihove koncesije, ljudi, ki so se v zadnjem času pod silo razmer vpisali v fašistično stranko bi izključili iz stranke in tako izpostavili preganjanju fašistične policije, brezposelnim bi ukinili vso podporo, ostalim bi odvzeli delo in z njim se tisti dve liri, ki jih z muko dnevno zaslužijo pri cestnih in drugih javnih delih.

Fašistične oblasti so šle še dalje. V soboto zvečer so iz Trsta, Reke, Pule, Gorice in drugih mest s celimi kolonami tovornih avtomobilov odpravili na deželo fašistične milicije in nekdanje skvadriste, da opravijo, kar do tedaj ni dosegla volilna propaganda. Tudi na deželi so mo-

V vseh teh treh ministrstvih, kjer je zaposlenih največ žensk, imamo poleg 59 odstotka moških 41 odstotkov žensk. Povprečno pa so v državni službi zaposlene ena petina žensk in štiri petine moških. Zato upravičeno dvomimo, da bi bila kriza rešena, tudi če bi vse te žene vrgli iz državne službe.

Splošna slika o ženskah v poklicu je tale: 27.903 žene v državni službi, 2000 žensk v svobodnih poklicih, žensk, zaposlenih v industriji, obrti, trgovini, po bankah in kot služkinj je po podatkih raznih zavarovalnih institucij 137.696 (od teh nad 50.000 služkinj). Če temu številu pridemo še 70.000 tistih, ki morebiti niso zavarovane, a delajo za plačo, dobimo število 237.899 žensk v poklicih. Treba je pa še pripomniti, da je v naši državi število neporočenih žensk višje, kakor število poročenih, ker je poročenih samo okoli 47 odstotkov. Kaj naj počne neporočene žene? Kako bodo na to vprašanje odgovorili reševalci krize?

bilizirali vse oddelke mladih fašistov, da so krožili po vaseh in skrbili, da so se v nedeljo v masah zbirali na voliščih. Poleg tega pa so bili na delu še karabinerji, policijski agenti, občinski nameščenci, člani krajevnih dopolnovističnih organizacij, fašistične in drugi taki elementi. Spriču vsega tega ni bilo niti od daleč misliti na to, da bi se ljudje kakorkoli odtegnili volitvam. Kdor pa je šel volit, se je dobro zavedal, da imajo volilne komisije strog nalog kontrolirati vsak posamezen glas vsakega posameznega volilca, če ni morda glasoval proti.

V senci karabinerjskih in fašističnih bajonetov so že v nedeljo zjutraj prihajali ljudje v sprevodih z dopolnovističnimi godbami na čelu na volišče. Ponemod, kakor pri Sv. Kancijanu na Soči, so prišli iz sosednjih vasi na volišče kar vsi prebivalci z otroci, ženami, starci in bolniki. V Senožečah, Šentpetru in drugod, zlasti pa v Istri so prignali na volišča sprevode kar po 600, 700 in 1000 volilcev. Razumljivo je, da so potem italijanski listi lahko zabeležili, da so bile volitve v mnogih krajih že do 10. zjutraj končane, tako v Storžah, Hruševju, Vremah, Divači, Nabrežini, Devinu, Labnju, Motovunu, Klani in drugod. V Divači so fašisti pripeljali na volišče tudi sprevod bednih starcev, ki so jih morali mladi fašisti deloma celo nesti. Drugod so fašistični sanitetci na nosilnicah prinašali na volišča slepce in pohablence. Tako je se je dogajalo Dutovljah, v Trebčah, Padričah, Bazovici, na Repentaboru, v Črnem vrhu, Kalu, Kanalu, Cepovanu itd.

Jasno je, da so morali biti rezultati malone stoodstotni. Po poročilih tržaških listov posnemamo naslednje podatke: V gorški pokrajini je bilo vpisanih 58.377 volilcev, od teh je glasovalo 54.780, za režim 54.464, proti 294, v reški (po enakem vrstnem redu) 25.671, 24.861, 24.858, 3, v puljski 79.986, 75.829, 75, 919, 10, v tržaški 80.162, 75.704, 75.553, 139, v zadarski 3602, 3526, 3526, 0. Zanimivo je pripomniti, da je bilo leta 1924, v vsej Italiji 12.069.336 volilnih upravičencev, pri nedeljskih volitvah pa, čeprav je prebivalstvo Italije od tedaj narastlo za 3 milijone ljudi, le 10.433.536.

V posameznih slovenskih krajih so bili rezultati naslednji: Sent Peter na Krasu 646 upravičencev, 632 oddanih glasov, 632 za režim, Postojna 1818 upravičencev, 1775 oddanih glasov, 1773 za režim, 2 proti, Dolina 1302, 1257, 4, Nabrežina 1237, 1201, 1196, 5, Sežana 999, 997, 2, Dutovlje 516, 481, 481, 0, Divača 830, 761, 756, 5, Lokve 292, 266, 266, 0, Bukovje 195, 184, 184, Senožeče 399, 389, 2, Košana 463, 416, 414, 2, Ajdovščina 848, 820, 806, 3, 11 razveljavljenih, Breginj 719, 706, 6, Kanal 1331, 1261, 1256, 5, Kobarij 939, 911, 909, 2, Črniče na Vipavskem 624, 459, 453, 6, Cepovan 940, 809, 802, 7, Čerkno 827, 770, 765, 5, Komen 2787, 2660, 2657, 3, Idrija 750, 725,

Poskusite!

3-

DIN

Tihotapske afere v prestolnici

Beograd, ob koncu marca. Ni še dolgo temu, kar so beograjski občinski trošarinci zalotili nameščence velike prestolnice trgovske tvrde Adanja, ki so iz skladišča, ki se nahaja tik trošarinske meje, toda na oni strani, tihotapili v mesto velike količine lešnikov, skrite v velikem tovornem avtomobilu. Lastnik tvrde, star, v vseh prestolniških krogih kot poštenjaška korenina znan in spoštovan trgovec, je pojasnjeval preiskavajočim trošarincem, organom, da ima zato skladišče tik ob trošarinski meji, da more hraniti v njem v večjih količinah in zato tudi ceneje dobavljeno blago, za katero se ne plača trošarina. Prodaja v mestu pa gre bolj počasi, pa se zato iz skladišča uvažajo v mesto le manjše količine, za katere se sproti plačuje trošarina, ki se tako razporedjuje na manjše, lahko zmagljive zneske, dočim bi se za uvoz vseh skupne količine moral plačati znesek, ki bi zlasti v sedanjih časih gospodarske krize zelo potresel blagajno in bi se ob počasnem prodaji blaga šele po nedoglednem času vrnil vanjo, ali pa tudi sploh ne, vsaj ne v celoti, ker se nekaj blaga tudi pokvari in ne prodaja. Tvrda Adanja je bila za tihotapljenje lešnikov kaznovana s težko globo, ker se je dokazalo, da je bil njen tovorni avtomobil na prav poseben način opremljen za skrivni prevoz neotrošarinjenega blaga in se je tako blago našlo skrito v njem po prehodu čez trošarinsko mejo.

Tihotapljenje čez trošarinsko mejo je vsekako zelo dobičkonosno, pa zato take kazni ne vplivajo nič kaj posebno svarilno. To se je pokazalo pred tremi dnevi, ko so občinski trošarinci v mestu samem, toda šele po ovadbi, ki je brez dvoma izšla iz »konkurence«, razkrili veliko zalogo neotrošarinjenega rafiniranega spirita. Trošarinski urad je namreč prejel pismo, v katerem se vprašuje, kako more vendar tvrda Heinricha Schwitza z zalogo v ulici Franchet d'Esperaya prodajati liter rafiniranega spirita po 34 Din, ko vendar že državna in občinska trošarina sami znašata toliko na liter. Občinski trošarinci so nato preiskali zalogo tvrde in so našli v njej okoli 9000 litrov neotrošarinjenega rafiniranega spirita, za katerega bi se bilo moralo plačati okoli 82.000 Din občinske trošarine. Tvrda pa je morala plačati za kazen trojni znesek, 247.300 Din in ga je tudi plačala brez ugovora, odrekač se pritožbi proti tej kazni, dasi so trošarinci tudi zaplenili neotrošarinjeni spirit.

Ker so trošarinci hoteli točno ugotoviti, koliko blaga je bilo otrošarinjenega, koliko pa ne, so zahtevali, da jim tvrda predloži odnose knjige, česar pa tvrda ni hotela

storiti brez navzočnosti policije, radi česar so trošarinci zapečatili blagajno, v kateri so se nahajale knjige. Naslednjega dne je tvrda pristala na to, da se blagajna pregleda, kar je pobudilo sum, da se je medtem odprla zapečatena blagajna. Ko so nato trošarinci pregledali pečate, so javili, da se zdi, da so bili pečati odstranjeni, pa zopet pritrjeni na blagajno. Zato se je trošarinska uprava obrnila na policijo, da ugotovi, ali ta sum odgovarja resnici, pa bi v tem primeru imela tvrda opravka tudi še s kazenskim sodiščem.

Tvrda Heinricha Schwitza je kupila spirit pri tovarni spirita »Všeteka«, ki je morala lani plačati občinski trošarinski upravi dva, državi pa šest milijonov globe zaradi nepravilne prodaje spirita, ko je prodaja spirita na debelo pridržala spiritalni centrali. Zato se uvide sedaj tudi preiskava o prodaji spirita tvrde Schwitza. Če pri tej prodaji »Všeteka« ni ravnila pravilno, pride zopet nova milijonska globa.

Teden dni filma

»Carica Katarina«

Elizabeta Bernerjeva in Douglas Fairbanks junior se prvič srečata na platnu v tem filmu, ki ga je režiral Paul Czinner in ki je godbo zanj skomponiral Ernst Toch. Delo nam pokaže življenje slavne ruske carice Katarine in stare ruske dvorne običaje z vsem razkošjem.

Film, ki je dosegal povsod velike uspehe, je v Nemčiji prepovedan, in to zaradi Elizabete Bernerjeve, ki je baje samovoljno zapustila Nemčijo.

Elizabeta Bernerjeva kot carica Katarina

MALI OGLASI

Kupim

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Leico

dobro ohranjeno, novejši tip, s priborom kupi Lov. in, Radomlje. 9879-7

Prodaj

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovski pult

nov, moderan, poceni napred. »Prometej«, Ljubljana, Napoleonov trg. 9860-6

Zobotrebce

resne vstaje, iz trdega lesa, prodam in stalno dobav. Jam. Ponudbe na oglašeni oddelki »Jutra« pod šifro »Zobotrebce«. 9890-6

Službe išče

Beseda 50 para. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Prodajalka

naproča tistega, ki ve za primerno službo v Ljubljani, da jo proti nagradi obvešti. Dopolne na oglašeni oddelki »Jutra« pod šifro »Služba«. 9888-2

Plačilna natakarka

a kavelja, poštna in oolida, zmehča nemščine — želi premeniti sedanje mesto — tudi na enost. Po nudi na oglašeni oddelki »Jutra« pod šifro »Zanecelj« dobra moč 30. 9885-2

Gostilno

dobro dobo. radi družinskih razmer odda v najem ali na račun Ivan Sobote-ričev, St. Vid pri Ptuj. 9891-17

Gostilno

z vso opremo in velikim avtomobilom, v centru Trbovlje-Vode, odda v najem, event. tudi prodam. Naelov pove oglaš. oddelki »Jutra«. 9878-17

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vinoč Makovec

otvorja. Vinski dol. — Maribor. 9883-18

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Natakarica

»vredne«, a prvotrajni sprejem, seči premeniti mesto. Gre samo v boljši lokal. Stara 31 let. Naelov s 15. aprilom. Naelov pove oglaš. oddelki »Jutra«. 9884-2

Auto, moto

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tovorni avto

Chevrolet, do 2 ton, dobro ohranjen, prodaj ali zamenj za hrastovo prago Rudolf Dergan, Laško. 9882-10

Kampa, kam?

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vinoč Makovec

otvorja. Vinski dol. — Maribor. 9883-18

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilno

dobro dobo. radi družinskih razmer odda v najem ali na račun Ivan Sobote-ričev, St. Vid pri Ptuj. 9891-17

Gostilno

z vso opremo in velikim avtomobilom, v centru Trbovlje-Vode, odda v najem, event. tudi prodam. Naelov pove oglaš. oddelki »Jutra«. 9878-17

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vinoč Makovec

otvorja. Vinski dol. — Maribor. 9883-18

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vinoč Makovec

otvorja. Vinski dol. — Maribor. 9883-18

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posest

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Milin

na stalni vodni pogon, dobro urejen, tik glavne ceste blizu kolodvorja v Ormožu prodam proti gotovini. Vzemem pa tudi hrastovo, knjižno, Mešne hranilnice v Novem mestu. — Franc Jeremie, Ormož. 9880-30

Obrt

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah ČERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Živali

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jahalnega konja

vsem brezplačno v reho. Naelov v oglašeni oddelki »Jutra«. 9877-27

Razno

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Telefon 2059

Premog Karbopakete drva in koks nudi

POGAČNIK

Bohoričeva ulica 5.

Hispano-suiza

Kabriolet 30 X 100, šestdesetleten, v neoporečnem stanju poceni naprodaj. — Ponudbe pod št. K-2618 na Interklam d. d., Zagreb, Masarykova 28

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nad vse ljubljani so-prog, oče, brat in tast, gospod

Ivan Köstl

inspektor finančne kontrole v p. in posestnik, odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje

na velikonočno nedeljo, previden s tolažili sv. vere, v 59. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v torek, dne 3. aprila 1934 ob 15.30 uri iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Maša zadušnica bo v petek, dne 6. aprila 1934 ob 7. uri zjutraj v mariborski stolnici.

V Mariboru, dne 2. aprila 1934.